



KÖZÉP-DUNA-VÖLGYI KÖRNYEZETVÉDELMI,
TERMÉSZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI FELÜGYELŐSÉG



JEGYZŐKÖNYV
közmeghallgatásról

Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség	
Előirat:	Feljegyzések:
Érkezett:	2013 -06- 10
Főszám: 652-21 / 13	

Helyszín: Kölcsey Művelődési és Információs Központ
(2337 Délegyháza, Szabadság tér 1-3.)

Tárgy: A Dömper 2002. Kft. által, a Délegyháza 039/4-7, 9-11 és a 039/21-25 hrsz-ú ingatlanokon tervezett kavicsbánya megismételt környezeti hatásvizsgálati eljárása ügyében közmeghallgatás,

Ügyiratszám: 652/2013.

Jelen vannak: mellékelt jelenléti ív szerint

Időpont: 2013. május 9. napján 14.00 óra

Boldogh Tamás: Szeretettel köszöntök mindenkit a mai közmeghallgatáson. A mai közmeghallgatás tárgya a Dömper 2002 Kft. kérelmére, illetve a Budapest Környéki Törvényszék ítélete alapján megismételt hatásvizsgálati eljárás ügyében közmeghallgatás tartása. Boldogh Tamás vagyok a Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (a továbbiakban: Felügyelőség) képviselőjében. Bemutatom kollégámat dr. Izsák Gábort, ő lesz a segítségemben a jogi kérdésekben. A mi feladatunk a közmeghallgatás levezetése, megtartása. Közmeghallgatásra azért kerül sor, mert hatásvizsgálati eljárásban a környezeti hatásvizsgálat és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. Korm. rendelet [a továbbiakban: 314/2005. Korm. rendelet] alapján közmeghallgatást kell tartani. Ezt a közmeghallgatást az érintett település önkormányzatának jegyzője segítségével kell megszervezni, és az érintett településen, egy biztosított helységben ezt meg kell tartanunk.

Először egy-két technikai dologról beszélnék. A közmeghallgatásról hangfelvétel fog készülni ezzel a diktafonnal, és a hangfelvétel alapján jegyzőkönyvet fogunk készíteni. Az eljárás még a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet január elsejei módosítása előtt indult, ezért a hangfelvételtől írásos jegyzőkönyv fog készülni. Ezt meg fogjuk küldeni a kérelmezőnek, a jelenleg érintett Délegyházi Önkormányzatnak és a résztvevő szakhatóságoknak, és kérni fogjuk az önkormányzatot, hogy ezt a jegyzőkönyvet a helyben szokásos módon tegye közzé, és így bárki betekinthesse ebbe a közmeghallgatási jegyzőkönyvbe. Továbbá a Felügyelőségen is kifüggesztjük ezt a jegyzőkönyvet írásos formában.

Körbeküldök egy jelenléti ívet és arra szeretném kérni a megjelent lakosságot, hogy mindenki írja alá: név, elérhetőség. A hatóságok, akik megjelentek azok pedig a hatóság nevét és azt, hogy milyen beosztásban vannak a hatóságnál. Mindenkit arra fogok kérni, ha felszólal, akkor mutakozzon be és csak utána mondja el véleményét, vagy tegye fel kérdését az ügyvel kapcsolatban.

Bevezetőm után majd felkérem a tervezőt, hogy mutassa be a tervezett beruházást. Miután ő megtartotta a prezentációját, utána tehetik fel önök kérdéseiket, vagy fűzhetnek véleményt a beruházáshoz. Minden olyan kérdéssel, amely műszaki jellegű azzal kapcsolatban a beruházó, vagy a tervező fog önöknek válaszolni, ami eljárás jogi jellegű arra pedig én vagy kollégám fog válaszolni, amennyiben itt erre lehetőségünk van. Amennyiben nincs lehetőségünk, akkor jegyzőkönyvben felvesszük ezeket a véleményeket, kérdéseket és a határozat indokolása

tartalmazni fogja ezeknek a véleményeknek a kiértékelését. amit a szakhatóságok bevonásával fogunk megtenni.

Az eljárásról mondanék néhány szót. Délegyházán kavicsbánya nyitását tervezi a Dömper 2002. Kft. Ez a Délegyháza 039/4-7, 039/9-11, 039/21-25 hrsz.-ú ingatlanokon tervezett. Korábban egy előzetes vizsgálati eljárás is le lett folytatva, melyben a Felügyelőség megállapította, hogy a kavicsbánya nyitásának jelentős környezeti hatásai lehetnek, ezért került sor a későbbiekben a környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatására. Már született korábban egy döntés. A Felügyelőség KTVF: 48-16/2011. számon a kérelmet elutasította elsősorban felszín alatti vízvédelmi szempontok alapján hoztuk ezt a döntést. Ezt a döntésünket megfellebbezte a beruházó. A döntés felterjesztésre került az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőséghez (a továbbiakban: Főfelügyelőség). A Főfelügyelőség az elsőfokú hatóság döntését 2011. évben helybenhagyta. Ezt a döntést szintén megtámadta a beruházó és a Budapest Környéki Törvényszék 2012. évben hozott ítéletével mind az elsőfokú, mind a másodfokú határozatot hatályon kívül helyezte és új eljárás lefolytatására utasított minket. Jelenleg ebben az új eljárásban vagyunk, amely tavaly júniusban indult. Azért került sor most a közmeghallgatás megtartására, mert először nekünk egy hiánypótlást kellett kiírnunk, méghozzá a Natura 2000 területek vonatkozásában kellett egy Natura 2000 hatásbecslési dokumentációt benyújtania a beruházónak. Ez meg is történt. Itt több esetben hiánypótlást írtunk ki, mivel nem volt megfelelő ez a dokumentáció. A Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció elfogadása az 2013. márciusában történt meg. A szakosztály véleményezte és nem írt ki több hiánypótlást. A tervezett bányatelek területe az 24,9875 ha. Tehát a számok alapján ez nem lenne hatásvizsgálat köteles, de a Felügyelőség döntése miatt az. A várható működési idő 8 év. A kitermelési mód: víz alóli kotrás, mint a legtöbb bánya esetében. Egy nyílt felszínű talajvíztő jön létre a bányaművelés eredményeképpen.

Mindenféleképpen szeretném hangsúlyozni, hogy itt elsősorban környezetvédelmi szempontú kérdéseket tudunk tárgyalni: levegőtisztaság-védelem, zaj- és rezgésvédelem, felszín alatti víz, felszíni víz, természetvédelem, illetve hulladékgazdálkodás. Minden olyan kérdés, amely nem kapcsolódik szorosan ezekhez a témakörökhöz, azzal kapcsolatban feltehetik kérdéseiket, de biztos, hogy nem tudunk teljes körű tájékoztatást, vagy véleményt adni önöknek, és nem képezi szorosan az ügy tárgyát az egyéb kérdések megvitatása.

A hatásvizsgálati eljárás lezárásaként, amennyiben a Felügyelőség úgy ítéli meg, hogy a bánya nyitása nem lesz káros a környezetre, akkor környezetvédelmi engedély formájában engedélyezi a bánya nyitását. Ez az engedély még önmagában nem jogosít fel arra, hogy a bányavállalkozó elkezdje a bánya művelését. Ahhoz, hogy ő megkezdhesse a kitermelést a Budapesti Bányakapitányságtól kell kérnie a műszaki üzemi terv jóváhagyását, amelyet a beruházó nyújt be a Budapesti Bányakapitánysághoz. Amennyiben az jóváhagyásra kerül, akkor utána kezdhető meg a bánya kitermelése. A bánya műszaki üzemi tervének a jóváhagyásában az érintett földtulajdonosoknak kell a hozzájárulása. Tehát az ő hozzájárulásuk nélkül nem lehet a műszaki üzemi tervet jóváhagyni. Ennyit szerettem volna mondani bevezetesként. Most felkérem a tervezőt, hogy tartsa meg rövid prezentációját a bánya nyitásával kapcsolatban és utána önök feltehetik kérdéseiket, vagy véleményt formálhatnak az ügyel kapcsolatban. Átadom a szót.

Técsőy István: Técsőy István vagyok és a Dömper 2002. Kft. kért fel, hogy ebbe az eljárásban vegyek részt, illetve korábban is véleményeztem és segitettem nekik az elkészült dokumentációkat értékelni. Nekem rögtön az első kérdésem ...Ott voltam tavaly, amikor a Törvényszék a Hungária körúton tárgyalta ezt a dolgot és gyakorlatilag a bírónő arra az állaspontra helyezkedett, hogy vannak és továbbra is felmerülnek aggályos kérdések. Azt mondta a Főfelügyelőség képviselőjének és a Dömper 2002. Kft. érdekeltjeinek, hogy vannak olyan szakkérdések, amelyek továbbra is problémák. Ő azért adta vissza ezt az egész anyagot, úgy mond egy új eljárásra, mert azt mondta, hogy a fölmerülő problémákat továbbra is lehetne...látja, hogy zajvédelem tekintetében, levegőtisztaság-védelem tekintetében, vízvédlem tekintetében vannak még tárgyalandó kérdések, de a bírónő a problematikusnak a

Natura 2000 területeknek a problémáját látta, hogy az semmilyen módon nem lett a tervben kidolgozva. Tulajdonképpen ezért adta vissza az egészet új eljárásra. Amikor többen bekerültünk ebbe az eljárásba átnéztük az előzetesen készített anyagokat és abban voltak értelemzavaró, egymásnak ellentmondó részek. Tulajdonképpen most, amit mi beadtunk...nem kértünk új engedélyt, vagy új eljárást. A Natura 2000 anyagot először beleraktuk abba az anyagba, ami korábban készült, mert több terv is készült. Gyakorlatilag összefésültük az anyagokat és a problematikus részeket azokat kijavítottuk, illetve egyértelművé tettük, ennyi történt.

Tehát alapvetően az új eljárásnak, amit ott előírtak a Natura 2000 terület miatt lett volna. Ugyan akkor a bányával kapcsolatban a következőt kell elmondani. Ez a bánya több ingatlan területén, kb. 22-24 ha nagyságrendben kerülne kavicsbányászati művelés alá. Jelen pillanatban szántóként hasznosított. Abban az esetben, ha megkapja a környezetvédelmi engedélyt, illetve a bányahatósági engedélyt, akkor természetesen a kavicsvagyon kitermelésre kerül, amit a magyar építőipar, a nemzeti építőipar használna fől. A kb. 22-24 ha 70-75 %-a lenne az, ami a végén visszamarad gyakorlatilag kivett, olyan területként, amely tő, tulajdonképpen tő művelési ágba kerülne, és úgy lehetne hasznosítani. A bányaművelés először a talaj letermelésével kezdődik. A humuszos termőtalaj külön deponálásra kerül, és a végén humuszos anyagként kerülne felhasználásra. A bánya tevékenység során a következő lenne: a nem hasznosítható meddőanyag letolása, és a meddő anyag letolása után kezdődne a felszín alóli... tulajdonképpen a talajvízszint elég közel van a felszínhez, tehát az az alatti rétegből termelődne ki a kavicsvagyon. Ez azt jelenti, hogy ez tényleg egy vizes kotrás, osztályozást és elszállítást jelentene. Ami nagyon fontos, és az anyagba – a régebbibe is – úgy volt benne, ami egy hosszas tárgyalásnak az eredménye, hogy a kitermelt anyagnak a szállítási útvonala itt lakott területeket abszolút nem érintene. A bánya terület és a lakott területek között egy út, illetve egy belvíz levezető csatorna húzódik. Az egész bányaművelés azzal kezdődne, hogy egy töltés mind levegőtisztaság-védelmi szempontból, mind zajvédelmi szempontból épülne a lakott területek felé, hogy a zavarás minimális legyen és utána kezdődnek a kitermelés. Maga a bánya terület két részre osztott magasfeszültségű vezetékkel. Ami azt jelenti, –azért is mondtam az elején, hogy ebből a 22-24 ha-ból kb. a 70-75 % lenne az, ami összességében kitermelésre kerülne – hogy azok a területek, amik a vezeték alatt húzódnak, azok védővezetést, védőpillért kell, hogy képezzenek. Kb. lényegében ez lenne a kavics kitermelésnek a lényegi része. Effektíve, hogy hogyan fogják megvalósítani a kitermelést, azt Varga úr, mint műszaki vezető tudná megmondani. Tőle lehet megkérdezni, sőt én meg is kérném, hogy egy pár szóban ennek a technológiáját, technikáját ismertesse. Utána még a hatásokra visszatérek.

Varga Pál: Varga Pál vagyok. Tulajdonképpen ennek a bányakotrásnak a műveletét én végezném. Mélyművelés, mivel vízből való kotrásról van szó, és itt olyan problémák voltak, hogy a zaj, a porszenyeződés stb. Nekem a legelső az volt, hogy addig ameddig...mert volt olyan, hogy szakemberek volt itt évekkel ezelőtt, mert ha jól tudom ez 5 vagy 6 éve megy, én egy mondattal annyit mondtam, hogy véleményem szerint a szakhatóságok írják ki, adják meg azokat a pontokat. A zaj decibelt, a por koncentrációtól kezdve minden...miben mennyi a határérték. Amíg a munkafeladatot nem csinálom, addig én ezeket az adatokat nem tudom megmondani...és akkor állapítsuk meg. Ha nagy a zaj függesszük fel. Nem tudja megcsinálni, nem engedjük. Ha a porkoncentráció olyan (nem tud locsolni), zárjuk be, ne engedjük tovább, nem működhet. Szóval egy kicsit úgy előre mentem, de a lényeg az ez. Most az, hogy milyen technikával dolgozunk...Először is, amiről az úr beszélt, mi egy hektárról alaptól lemondunk azért, hogy még messzebb kerüljünk a lakóövezettől. Utána még rátettük azt, hogy ne 6 m, hanem 8 m magas legyen a teteje és 12 m széles legyen a lába ennek a hangvédő falnak és fűvesítve és fásítva legyen. Most, akkor a műveletet, hogy még csak véletlenül se legyen, hogy ez porol, mi lefűvesítjük, lelocsoljuk, annak kell pár hét. Mi a tulsó végétől kezdünk dolgozni, ami onnan legalább 400 m, vagy több. Onnan indulnánk, onnan haladnánk. Ha az ütemeket vesszük, amilyen ütemben mennek most a dolgok, nos lehet lesznek rajta 3 m-es, vagy 4 m-es fák, mire mi ideérünk erre a részére.

Most az, hogy milyen technológiával. Itt erre a kis területre úgy mond egy nagy teljesítményű szivó kotróra beruházni, ami 70 millió, az egy örület, nem szabad belefogni. Akkor csinálunk egy úszó vedersoros kotrót, amihez a bányakapitányság olyan szigorú szabályzatokat ró ki, hogy abban nem érdemes még csak gondolkozni sem. Maradunk ugyan annál, mint a legnagyobb többség, amivel hagyományosan dolgozunk. Hogy ez milyen zajjal van... az úrral elmentünk, kijött. Sőt onnan nem messzire, 600 m-re, 700 m-re dolgozott egy kotró, ugyan ezt a munkát végezte. Szakaszonként odamentünk, ott is zajt mértünk és majd elmondja az értékeket. Én csak kísérő voltam, annyit tudok mondani, hogy innen semmi zaj ne szivárogon ki az lehetetlen. És az amikor volt itt közmeghallgatás és azon: „persze mert most nem erre jönnek a kamionok, hanem amarra, de mire megkezdik már keresztül járnak a falun”... Hát én annyi mondok, hogy van egy csatorna például. Ha most ahhoz hozzá kell nyúlni, meg kell csinálni, hogy át tudjanak menni rajta a teherautók. Most azt polgármester úrunk biztos nem fogják megengedni, hogy mi neki állunk és az autókat engedjük, és a csatornához hozzányúlunk, hogy átkelhessenek. Nem ez a kiszállítási útvonal. Zaj nélkül biztos nem megy, de az a zaj ami itt történik, ez szerintem akkor kell majd, hogy mennyi ez és kötelességünknek fogjuk venni azt, hogy ezt valami más módszerrel kell csinálni, ha ezt ki akarjuk bányászni, mert ez az ami elő van írva. Erre mindig szakember van, a porkoncentrációra, a mindenre, a locsolásra stb. A másik bányánál 3200 m-ert locsoltam 7 éven keresztül, és azt mondták Bugyin a kertészek, hogy nem tudom milyen cég került ide, de mióta ez a cég itt dolgozik, azóta a káposzta, a sárgarépa szedhető, nem porol. A vizes autó állandóan fel és le, egész nap jött-ment és locsolt. Hát ott egyszer kellett a polgármesterrel... azt mondta ott van a temető, a sírkertnek a fejfái porosak, minden... nekem kutya kötelességem volt megcsinálni. Hárman voltunk, én vállaltam a locsolást, a másik a karbantartás, a harmadik már nem is tudom mit csinált. De az tényleg úgy ment és nem volt utána probléma. Mi nem a problémát gerjesztettük, mi igyekeztünk és kérdeztük, hogy mi nem felel meg, mert akkor úgy csináljuk, hogy megfeleljen. Még ha esetleg szeretnének valami kérdezni, nagyon szívesen válaszolok.

Boldogh Tamás: Köszönjük szépen, kimerítő volt a válasz.

Técsőy István: Visszavéve a szót, a következőket szeretném mondani. Ha azt nézzük, hogy a kavicsbányászatnak milyen hatásai vannak. Az első az, hogy azon a területen ahol dolgoznak, ami előtte volt az a bányászat végeztével biztos meg fog változni. Eleve ezt a területet azért nézték ki, mert a szántó besorolása egy alacsonyabb kategória volt, tehát ehhez maga a talajvédelmi szakhatóság is, meg a földhivatal szívesebben járul hozzá, mintha egy értékeesebb mezőgazdasági területen szeretnének bányászni. A következő a talaj után, ami mindig probléma bányászatnál előfordul, Magyarországon meg különösen előfordul a fő probléma, hogy mi lesz akkor a vizeinkkel. A kavicsbánya, ha kinyitják a vízfelületet, akkor sokkal, de sokkal jobban párolog. A valós helyzet az, hogy mi itt a Duna völgyében egy sík vidéken vagyunk. Amit itt látnak jelen pillanatban vízháztartással kapcsolatban egyet kell végig gondolni, hogy a Duna árvédelmi töltésekkel bevédt, még hozzá nagyon szűken. Ez mit jelent. Minden, ami a Duna előtt jellemző volt a területen, hogy rendszeresen elöntötte a mélyebben fekvő területeket a Duna vize, kb. 20-40 millió m³ öntötte el a Pesti-Solti síkságot a Duna szabályozása előtt. Ez a víz, ez az, ami gyakorlatilag hiányzik a Duna szabályozása után. Tulajdonképpen úgy néz ki, hogy jelen pillanatban a Duna vízgyűjtője, ugye, mint Magyarország, azért mondom, mert medencei ország, tehát a vizeinknek a 98 %-a külföldről származik. Vagy a Tisza, de sokkal inkább a Duna. A Dunának többszörös a vízhozama, mint a Tiszának, tehát a Duna Magyarország vízháztartásában egy rendkívül fontos elem. Amióta a Dunát szabályozták, ez azt jelenti, hogy az égiek adnak esőt, az összegyűlik a kis folyókon, patakokon, az bekerül a Dunába és mint a lehúzott WC egyből távozik is az országból. Néhány napon belül, ezt elhihetik, mert jelen pillanatban az Országos Vízügyi Főigazgatóságon dolgozom, úgy hogy néhány árvíz- és belvíz-védekezésnél részt vettem. Ugyan akkor tisztában vagyok az aszálykárral, mert az aszályból fakadóan a nyári időszakban főleg a síkvidéki mesterséges és nem mesterséges csatornáinkon olyan alacsonyak általában a

vízszintek és olyan gyenge a vízmozgás, hogy nagyon sokszor fordul elő halpusztulás. Magyarország vízháztartásába, mikor szokták mondani, hogy a bányászat... nem a bányászat és a kinyitott vízfelületek, azoknak a többlet párolgása a természetes talajállapothoz, vagy mindjárt mondom azt, hogy növény és talajállapothoz képest elenyészően kicsi. Általában a komoly gyakorlati szakemberek nem is tulajdonítanak ennek jelentőséget. Tehát, ha ebből a szempontból nézzük, hogy ez a terület száraz, alapvetően nem itt a kinyitott kavicsbányák okozzák azt a fajta vízháztartás változást, amit általában el szoktak rebegni, meg szeretik is ismételtetni ezerszer. Nem ez a probléma egyébként. Csak egy példát, a tanulmányunkban benne is van. Én a 70-es évek végén kezdtem dolgozni, akkor egy nedvesebb periódus után jött egy szárazabb periódus, és a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatója, vagyis Főosztályvezetője, vagy igazgató helyettese volt Kákonyi Árpád úr és ő mondta el először, hogy hol tudunk utána nézni. Utána is olvastam. Ami most a Felső Kiskunsági szikes puszták, kiszáradt szikes puszták, azok a Duna mederrendezése, illetve nem am mederrendezése, hanem az árvédelmi töltések megépítés előtt rendszeresen elöntött, lápos terület volt. Lápos területekből csináltunk gyakorlatilag szikes pusztákat. Ennyit a kavicsbánya tavak vízháztartásra gyakorolt hatásáról.

Vízminőség-védelem: Minden attól függ, hogy... mindjárt mondom rá példát, hogy abban a víztérben, abban a tájrészletben ahol a kavicsbánya tavak elhelyezkednek megoldottuk-e például azt, hogy feleslegesen ne szórjunk növény-védőszert, ne műtrágyázzunk, szennyvízcsatornázást, szennyvíztisztítást megoldottuk-e, minden ezen áll, vagy bukik. Húsz évet dolgoztam a budapesti felügyelőségen, kapásból mondom, és vízháztartással és vízminőséggel foglalkoztam, itt összesen a kavicsbánya tavakon kettőről tudok, ami tönkrement. Mind a kettő azért ment tönkre, mert még a 80-as években a tavak körül parcelláztak és a szennyvízcsatornázás, a szennyvízelvezetés nem volt megoldva. Ezért mentek tönkre... két tavat tudok, ami tönkrement. Mind a kettőt utána kikotorták és gyakorlatilag a telektulajdonosok megöregedtek és már nem jártak ki a telekre. Nem volt szennyvízterhelés, azóta egyáltalán nem kritikus a vízminőségi állapot a felhagyott bányatavaknál.

A következő, ami ugye érdekes dolog a zajvédelem, illetve a természetvédelme, tájvédelem, tájhasználat és Natura 2000 területek. Zajvédelmet majd Buna Béla szakértő úr fogja elmondani, aki vizsgálta elég kimerítően és részletesen a zajt, a tájhasználatról, Natura 2000 területek pedig Dr. Vona Márton fog majd felvilágosítást adni, aki egyébként igaz, hogy lápterületek ökológiai és talajvíz háztartás vizsgálatából doktorált, illetve úgy mondom, hogy kutató és doktorált. Akkor Buna Béla úrnak átadok a szót.

Buna Béla: Köszönöm szépen. Viszonylag későn, az utolsó fázisban kerültem kapcsolatba ezzel a munkával. Hogy valamit én is mondjak magamról, mert nyilván senki nem ismer. 1975 óta foglalkozom zajvizsgálati témákkal... Jelenleg egy 90-ben alakult környezetvédelmi vizsgáló, tervező kft-nek vagyok az ügyvezetője. Ennél am kérdésnél bevezetőnek annyit mondanék, hogy ez a decibel általában nem ismert, nem találkozunk vele minden nap. Azért, hogy érteni lehessen a problémát, ha valahol egy munkagép 50 dB, és valahol egy másik munkagép, ami működik, és úgy van elhelyezve, hogy szintén 50 dB-t mérek, és ezek együtt működnek, akkor az eredő zajterhelés nem 2x 50, vagyis 100 dB lesz, hanem csak 53 dB. Tehát ez egy speciális mutatószám, amivel sok mindent ki lehet fejezni, ami jól kezelhető. Abban a hangnyomás tartományban, ahol mi vizsgálódunk, vizsgálatot végzünk, ott nagyon nagy sáv, tehát széles a tartomány és logaritmikus mutatókat kell bevezetni. Tehát ez azt jelenti, ha a kibocsátott zajteljesítmény megduplázódik a gép gépnél, akkor a hangnyomásszint csak 3 dB-el lesz nagyobb. Tehát nem kétszer akkora lesz. Ezt azért mondom, mert jelen esetben itt a Vadvirág utca környezete az, amelyik a legjobban érintett ennek a beruházásnak a kapcsán. És ebben a Vadvirág utcai környezetben van hatástérben egy másik ilyen kavicsbánya, amelynek van működési engedélye, de még nem működik. Tehát gyakorlatilag a két terület összegezéséről van szó, pont a 3 dB-es duplázódás. Ezért a rendelet is és a Környezetvédelmi Felügyelőség is nem az 50 dB-t írta elő a határvonalra, a lakóépületek ablaka előtt 2 m-re, hanem 47 dB, tehát levette belőle azt a 3 dB-t, hogy ha

együtt fognak dolgozni. Ezt gondoltam, hogy általános bevezetőként elmondom, hogy lehessen látni, hogy miről beszélünk. Az a vizsgálat, amit én elvégeztem, az a legkorszerűbb mérési számítás technika segítségével történt. Gondolom, hogy hozzáférhető volt a vizsgálati tanulmány, ha nem akkor itt van nálam, mindenki megnézheti. Ez azt jelentette, hogy zajtérképet készítettem a különböző várható helyzetekben. Úgy készítettem a zajtérképet, hogy legtávolabb működik egy ilyen sávban a kitermelés ami, mi akusztikusok úgy mondjuk, hogy egy felületi zajforrásnak modelleztem és tőle 50 m távolságban volt az osztályozó, ahol aztán a kavicsot kiválasztják és elszállítják a felhasználási területre. Ez a sáv, mint felületi forrás, és ez, a tulajdonképpen pontforrás először kint volt a legtávolabbi helyen a modellezés alkalmával, majd bevittük a terület közepére. Ezeket a vizsgálatokat úgy végeztük el, hogy még nincs zajvédő, zajárnyékoló töltés. És aztán elmentünk a Vadvirág utca közelébe úgy, hogy nincs és már megépül a zajvédő töltés. Ez most azért érdekes, mert ha épül a zajvédő töltés, akkor az egy plusz zajforrást jelent, ami már nem üzemi zaj, aminek 50 dB a határértéke, hanem ha ez az építés 1 hónapnál hosszabb ideig és 1 évnél rövidebb ideig tart, akkor az 60 dB lehet. Nyilvánvaló, hogy az építési zaj az mindig nagyobb és nehezebben szorítható korlátok közé. Tehát végeztünk egy ilyen vizsgálatot, azon kívül megnéztük ott a földúton, hogy... tehát azt is hozzávettük, hogy ott vannak szállító járművek egy meghatározott forgalom mellett és még megnéztük a közlekedési zajt is mert nyilván ezeket a járműveket, amelyek a sódert majd elviszik közutakon kell működtetni, tehát a szállítást ott kell, hogy lebonyolítsák és a közlekedési zajra megint más követelmények vannak. Tehát mondtam az 50-et, mondtam a 60-at, a közlekedési zaj a településen belül 55 dB a határérték. Na most ahhoz, hogy ez a dolog reális legyen, tehát, hogy a számítási eredmény jó összhangban legyen a valósággal itt az úr előttem elmondta, hogy lényegében ugyan azt a technikát fogják alkalmazni ami jelenleg van. És ezért egy működő ilyen bányauzemnél a közelben zajméréseket végeztem azért, hogy a kiindulási adatok azok pontosak legyenek. Megnéztem azt is, hogy a technológia a működési periódusban milyen zajcsökkentő hatást jelent, mert már viszonylag az is kedvező a zajterjedés szempontjából, hogy a kitermelt anyagot, azt merre teszik, tehát a felületi zajforrás mellett már van egy védelem. Méréseket végeztem, használt gépekkel, tehát nem új gépekkel, a jelenlegi technológiára, csináltam egy ilyen modell vizsgálatot. Megemeltük az eredetileg is tervbe vett zajárnyékoló töltés magasságát és hát a közlekedést is figyelembe vettük. Ezek mellett a feltételek mellett a zajterhelési előírások betarthatók. De mindig vannak olyan dolgok, amely miatt nem úgy alakul az egész, ahogy mi elterveztük, ezért ebbe az anyagba mi beleírtuk azt is, hogy javasoljuk ezeknek a munkáknak a monitorozását, tehát hogy folyamatosan, bizonyos meghatározott fázisokban legyen információ arról, hogy ténylegesen mennyi a keletkező zaj, és hogy elvileg azonnal be lehessen avatkozni, ami ebből a szempontból egy előrelépés, én úgy gondolom. Azon kívül részletesen, amikor megépül ez a zajárnyékoló töltés, akkor annak a töltésnek az akusztikai hatékonyságát, zajcsökkentő hatását is vizsgálni köteles a beruházó. Lényegében csak ennyit szerettem volna mondani, hogy egy ilyen zajtérkép hogy néz ki ez már... ez már egy olyan állapot, amikor két helyen is történik, történne elvileg kitermelés. De különböző fázisokat megvizsgáltunk. Ehhez az tartozik hozzá még, hogy ez a módszer, amit használunk, ez a nemzetközi szabványügyi szervezetnek az előírása alapján történik, amit a magyar szabványosítás átvett. Gyakorlatilag a nemzetközi gyakorlattal összhangban van, és az a zajtérkép készítési technika, amik alkalmaznak az egy német szoftvert, amely ugyancsak ennek a nemzetközi előírásnak az alapján működik. Igyekeztünk a technológia jelenlegi szintjének a csúcán egy vizsgálatot elvégezni. Ennyit szerettem volna mondani.

Dr. Vona Márton: Vona Márton vagyok, én vagyok, aki természetvédelmi szempontból próbálta ezt az egész tématerületet vizsgálni. Talán, ahogy a bevezetőben is elhangzott, ez az egyik sarokpontja volt az eljárásnak és én most ez egy kicsit furcsa. Ugye bírósági eljárás van, ahol a bíróság megállapította, hogy mit kéne részletezni, valahogy mégis csak vissza a kályhához és újrakezdődött az egész eljárás, ezért húzódik ez az egész eljárás elég hosszan. Két alapvető... ha ott kezdenénk, ez igazán közhelynek tűnik, de nem annak szánom, hogy víz egyenlő élet. Tehát víz nélkül nincs élet ezen a föld golyóbison, és a bíróság azt állapította

meg, ha jól tudom az egyik, hogy a Felügyelőség azt mondta, hogy ha itt egy új vízfelszín alakul ki, ahol most egy kukorica van ezen a táblán, akkor ez befolyásolni fogja a térség vízháztartását. Tehát vélhetően valamilyen negatív hatást gyakorol, bár én még mindig nem értem, hogy mi ez, nem kaptunk érdemi információt a Felügyelőségtől, hogy mi lehet ez, de remélem, hogy megválaszolják majd ezt a kérdéskört, sőt... sajnálatosan ebben a térségben több olyan határozatot láttam, ahol kísértetiesen ugyan azokkal az indokokkal támasztotta alá a Felügyelőség ezt az érdekét. Tehát itt arról van szó, hogy ha szabad vízfelület lesz a kukoricatábla helyett, akkor az sokkal jobban fog párologni, ha párolog, akkor elkezd kiszáradni itt a térség. Tehát valami ilyet feltételeztünk, vagy próbáltuk értelmezni ezt a feladatkört. A másik témakör pedig az volt, hogy a... beszéljünk ezekről a Natura területekről, de mi is az pontosan, érdemes lenne pontosítani és tisztázni. Az Európai Uniónak a természetvédelem egy fontos szempontja és a Natura 2000 egyezmény az arról szól, hogy az élővilág sokféleségét, mind a növényeket, mind az állatokat fenn kell tartani és meg kell őrizni azokat a területeket, ahol még a természethez közeli élővilág áll rendelkezésre. Ebben elég jól állunk, és ebben méltán büszkéek lehetünk, Magyarországnak több mint a 24 %-a az összterületének Natura védettség alá tartozik, Natura státuszt kapott, Európai Unió védettségét élvez. Szemben mondjuk Németországban, ha a Ruhr-vidékre gondolunk, ahol komoly ipari tevékenység van, Németországban ez 10 % alatti. Tehát én azt mondom, legyünk büszkéek, hogy a Kárpát-medence biológiailag egy elég értékes dolog, sok állat és növény él itt és sok természetközeli élőhely fordul elő. Igen ám, erre megnéztük, pontos hrsz.-os nyilvántartás van, hogy hol vannak Natura 2000 területek és ez a kavicsbánya tó, vagy ez a kavicsbányászat mit is érint, ugyanis a Felügyelőség egy olyan döntést hozott, hogy ennek jelentős hatása lehet a Natura területekre. Két Natura terület van itt a környezetben. Az egyik a Duna és ártere Natura 2000 terület, ami ha jól tudom 9 km-re van tőlünk és a Kiskunsági szikesek Natura terület, ami 15 km-re van ettől a területtől. Tehát sajnos, most nem tudok rajzolni, de ha ábrázolnám, akkor itt van mondjuk a mi területünk, a bányászat, itt vannak a hasamnál a szikes területek, amik Natura védettség alá tartoznak az Unió szempontjából, és itt folyik a Duna. Tehát első körben nekem ez nehézséget jelentett. Tehát felteszem a kérdést a Felügyelőségnek, hogy mi az a hatás, ami zavarhatná itt a jelenlegi élővilágot és védett területet, és miért jelenik meg az eljárásrendben a Natura területek védettsége. A hatások persze, hogy kihatnak, mert ha én ezen a szobán kikiabálok, akkor az kint hallatszik, tehát az ott egy hatásként megjelenik, de nem nagyon tudtuk azonosítani a mai napig, hogy mi az a hatás, ami természetvédelmi szempontból befolyásolhatná ezeknek a területeknek az érintettségét. Azt fontos megemlíteni, hogy a települési fejlesztési tervekben ez a terület bányaterületként van nevesítve, meg használati területként. És a másik meg, ami mindenképp fontos, hogy ha itt nem kukoricatábla lenne, mellette, ahol engedéllyel rendelkezik már, a mellette lévő hrsz.-on a terület ott meg a vegetációt és a növényzetet megnéztük és szeretném jelenteni, parlagfű van 90 %-os borítottsággal. Tehát, ha a biológiai sokféleségről beszéltem, meg onnan kezdtem, és ott megtalálhatók ezek a nagyon sekélyen, gyenge termő, 4-es kategóriás, olyan 10-es aranykoronás termőföldek, melyeken gyepp már alig van, parlagfű özőnli az egészet, még azt se mondhatnánk, hogy ez védett terület, mert az Európai léptékel ez nem annyira fontos, nem védendő, de helyi védettséget sem élvez, és nem találtunk rajta olyan védett növényt, vagy védett állatot, amelynek az élőhelyéül szolgálhatna. Semmi gond, biztos a hatásbecslési dokumentációt az elővigyázatosság elve alapján írta elő a Felügyelőség, hogy ezzel foglalkozni szükséges. A másik ami nagyon fontos, és a jogszabályokban egyértelműen rögzített, hogy amikor ilyen Natura hatásbecslési dokumentációt kell készíteni, akkor a Natura területekről azt kell tudni, hogy a Kiskunsági szikeseknél ott más növényfajok a védendőek, mint a Duna és árterében. Ez könnyen belátható, hogy ott a szikes növények védendőek, meg állatok, ezzel szemben a Dunában pedig a Dunához és a folyóvízhez köthető élővilág. Ezt meghatározzák nagyon pontosan, hogy az adott Natura 2000 területen melyek azok a növények és állatok, amelyek előfordulását elő kell segíteni és bármilyen beavatkozás során vizsgálni kell azt, hogy ezekre milyen hatással van egy új beavatkozás a térségben. Tehát vizsgáltuk itt azt, hogy előfordulnak-e szikes élőhelyre jellemző állatok, vagy növények. Nem fordulnak elő, a környéken sincsenek. És megvizsgáltuk, hogy él-e itt a vidra,

amely egy védett állat a Duna és árterében. Én csak a tényállásokat szeretném rögzíteni. Azt sem figyeltük meg, hogy itt vidra szaladgálna a kukoricásban. Tehát ezt az értékelést végeztük el igazából, hogy ezekre a fajokra van-e hatással és van-e olyan védett növény és állat, amelyre potenciálisan problémát okozhatna. Ebből egyértelműen megállapítható, hogy nem jelent kockázatot semmilyen olyan védett, se Natura védettségű, se a Magyarország által védett növény és állatfajra, ami itt problémát jelenthetne. A másik nagy kérdés, ami mindig felmerül, hogy beszéljünk a természetről, de mi tulajdonképpen a tájban élünk. A táj, ami minket körbevesz a mi környezetünk. A tájra milyen befolyást gyakorol, hogy ha... egy markáns példát hadd mondjak, a Váci cementgyár jut hirtelen eszembe. Ahhoz, hogy cementet gyártsunk, ahhoz mészkő kell. Vác mellett ott van a Naszály nevű hegy, annak a felét már elbontották szépen, mert hogy kell a cementhez. Ez egy elég jelentős beavatkozás a tájban és egy markáns táji elem lesz az, hogy ott egy félbevágott hegy van, pedig egy szép erdős domboldal, meg hegyoldal volt a Naszály. Itt a térségben a Felügyelőség arra is szokott hivatkozni, hogy ha egy újabb bányató létesül itt a térségben, akkor ennek a térségnek az adottságaihoz nem kapcsolódnak a tavak és nem voltak szabad vízfelszínek, mint például Finnországban, az ezer tó országában, ahol minden telken van egy kisebb-nagyobb tó. És jelentősen átalakítjuk azzal a táj karakterét, arculatát, ha itt egy új vízfelület fog létrejönni. Az anyagban, amit pont lapozgatnak megtekinthető, direkt összeszedtem, vannak katonai felmérések az 1750-es évektől, amit még az Osztrák-Magyar Monarchia idején azért csináltak, hogy a hadsereg hogyan fog vonulni az országban, ha arról van szó. Ezek mórícka rajznak tűnnek, de ami nagyon pontosan fel van tüntetve rajta, hogy hol van víz, mert azon nem lehet átlovagolni, hol vannak gyepterületek, mert ott lehet legeltetni és a települések meg vannak helyesen. És itt látható a térségben, hogy az 1800-as 80-es évektől már megjelenik a bányászat és a kavicsvagyonot elkezdték használni. A térképekből kiderül, nekem is egy meglepő tény volt. Pontosán beazonosíthatók a tanyák és látható, hogy ebben a térségben ennek hosszú hagyománya van. És amikor tájról beszélünk és a természetességről, akkor mindig felmerül az a kérdés, ami kissé filozófikusnak tűnik, de nem az, hogy ősvadonszerű valami az a Kárpát medencében nincsen. Az ősvadon, ha lehet ilyet említeni, akkor az őserdők az egyenlítő mentén, de a Kárpát medence egy elég jó hely, itt jöttek, mentek a népek, elég régóta éltek itt és átalakítják, és az ember ugyan úgy része a tájnak, mint ahogy az őzről, vagy a védett állatokról beszélünk. Csak az ember volt az aki ezt formálni is tudta valamennyire. És ha a táj karakteréről, vagy a táj jellegéről beszélünk..., bocsánat kezdem inkább onnan, hogy Budapest egy kicsit nagyobb, mint 200 évvel ezelőtt volt, ez mondjuk könnyen belátható. De ha azt mondjuk, hogy ez jelentős hatás a tájra és a tájképet megváltoztattam, mert a Gellért-hegy beépült, ez nem biztos, hogy előremutató, hiszen az ember ugyan úgy része a térségnek, és ha visszatérünk itt a bányászatra, akkor itt bányászat az elmúlt 50-60 évben, sőt az elmúlt 100 évben igen is volt. Tehát ha egy újabb vízfelület alakul ki, én nem ezt érzem igazán problémának, hanem sokkal inkább nagyobb problémának érzem azt, ami igen nagy adóssága a magyar államigazgatásnak, hogy itt tömegével nyílnak a bányák. És egyre nagyobb vízfelületek vannak. Nyilván ezt nem kell itt bemutatni. Tehát nagyon sok vízfelület alakul ki. De mi lesz utána velük. Engem inkább ez érdekelne benne. Mert kavicsra biztos, hogy szükség van illetve az ásványi vagyonunk, amelynek a gazdálkodásánál az megfontolandó, hogy még nem tudtuk kiváltani, ha betont szeretnénk, akkor kavics kell hozzá. Pont. Tehát ha valaki tud helyette valami pótló anyagot, azt szóljon, mert együtt gazdagodunk meg. A másik nagy kérdés pedig ezzel kapcsolatban, hogy nekem az, hogy utána létrejön egy bányató, visszatölteni vissza lehetne, vagy ez egy elgondolkodtató kérdés, ha kiszedtük a kavicsot, azt visszatölteni nem lehet. Helyette oda be lehetne tölteni mást, például inert betont, vagy amiből nem oldódik kis semmi. Igen ám, de ehhez a Felügyelőség nem járul hozzá. Tehát emiatt egy kicsit róka fogta csuka ez a rendszer, amiben próbál a beruházó és a szakértő gárda lavírozni, hiszen most az a kérdés, hogy a kavicsot most kiszedhetjük, mert bányavagyon járulékot fizet érte az államnak a beruházó és szükségünk van rá, de utána mikor helyre kéne állítani, akkor meg nem tudunk olyan anyagot, nem tud olyan anyagot mondani senki, amivel vissza lehetne tölteni. Ergó marad az, hogy ott tavak alakulnak ki. Kérdés, hogy mit csinálunk ezekkel a tavakkal. Én azt látom, hogy... ebből

milyen megoldások vannak. Van az, hogy jetsky pálya, akkor van a horgásztó, de értem én, hogy mindenki horgászni szeret, de biztosan ennyien horgásznak. Ez kínmegoldás ebből a szempontból. És itt a komplex hasznosítás az, és az összes tavat összességében kéne nézni, hogy itt mit lehet utána velük csinálni, vagy kell-e valamit velük csinálni, és hogy ne egyenként horgász tavacskák legyenek belőle. De a jelen állapotban, amikor ez természetvédelmi szempontból ez nem okoz kockázatot, tájvédelmi szempontból nem egy új tájelemet hozunk létre, mint például beteszünk egy szélérőművet, ami pörög, vagy egy tornyot építünk, vagy bármi más, akkor én úgy gondolom a táj karakterét és jellegét egy 20 ha-os tó az nem változtatja most jelenleg meg. Nem hoz egy olyan visszafordíthatatlan dolgot itt a tájban, hogy úr isten most engedünk egy 20 ha-os tavat és utána nem tudjuk visszatölteni, nem tudjuk eltüntetni és itt marad nekünk egy tájseb. Ez nem egy tájseb, ez egy nyílt vízfelület, aminek a hasznosítását kellene megkeresni, de azt meg nem a vállalkozónak kellene egyedül megkeresni, hanem ehhez kéne a Főfelügyelőségnek, illetve ezzel már a Vidékfejlesztési Minisztériumnak egy kb. 20 éves adóssága, kb. ötévente látom, hogy újra nekifutnak ennek a komplex hasznosításának, ennek az 50x50 km-es térségnek, ahol kavicsvagyont lehet bányászni a térségben, hogy ezeket hogyan lehetne utóhasznosítani. De jelenleg nem itt állunk. Jelenleg az a kérdés, és én ezt vizsgálta, hogy természetvédelmi és tájvédelmi szempontból és különösen, mivel a Natura 2000 területekről szól, és ehhez van jogköre a Felügyelőségnek is, a Natura 2000 területek jelölő állat és növényfajokra milyen hatással van. Nincs hatással, mert 10 km-re van a legközelebbi ilyen terület határa. Úgyhogy én nagyon röviden ennyit szeretnék erről mondani. Aztán nyilván nagyon sok a pro-kontra... Úgy gondolom, hogy sokkal több kérdés jelenik meg természetvédelmi, tájvédelmi szempontból ehhez a kérdéshez, azonban én azt feltétlenül fontosnak tartanám, hogy a Felügyelőség a jogállamiság, a jogszabályokat figyelembe véve járjon el, amelyek egyértelműen szabályozzák, hogy mi a vizsgálendő tárgy, és milyen kockázatok vannak. A környéken kb. 600 ha, vagy akár több nyílt vízfelület van és nem szárad ki a Duna-Tisza köze attól, hogy itt 20 ha-al nagyobb nyílt vízfelület alakul ki. Ezt nem tudom értelmezni, hogy ez miért jelent kockázatot, de ezt a kérdést már feltettem, remélem, hogy erre részletesen választ kapunk, illetve a másik kérdés, hogy tényleg a kecsge, aki úszik a Dunában, annak mi köze ehhez a tóhoz. A kecségét védjük, és most tényleg nem szarkasztikus szeretnék lenni, de hogy ezek milyen kapcsolati rendszerben vannak, ez nekem megint nem értelmezhető, tehát összességében tényleg annyit tudok mondani, hogy ennek egyetlen kockázata van, az az, hogy a hosszú távú tájhasználat az nincs kigondolva. De ezt nem az egyedi esetre kell ráhúzni és azt, hogy oldja meg itt egy bányavállalkozó, vagy egy új 20 ha-os tó a térségnek a koncepcionális területi szintű problémáját, és lokálisan pedig kockázatot ebből a szempontból szerintem nem mutat.

Boldogh Tamás: Köszönjük szépen. Mielőtt átadom a szót a lakosságnak, illetve a résztvevőknek egy-két mondatban válaszolnék csak. Én nem vagyok felszín alatti vízvédelmi szakember, se természetvédelmi szakember, a Felügyelőségen nem ilyen beosztásban dolgozom. Nekünk kell a komplex környezetvédelmi engedélyezési eljárásokat lefolytatni, amelybe bevonjuk a szakosztályokat, például a természetvédelmi szakosztályt és a felszín alatti vízvédelmi szakosztályt is. Annyit mondanék felszín alatti vízvédelmi szempontból, hogy maga a bányató egy nyílt talajvíztó, egy nyílt vízfelület, összeköttetésben van a talajvízzel. Párologtatás révén, ami elsősorban meg szokott jelenni, amit a Vona út is mondott, hogy a Felügyelőség sokszor indokolja azt, hogy mivel a párologás révén vizet szív el a talajból, ezért nagy az esélye annak, hogy talajvíz-süllyedés következik be a környező területeken. Ez azt jelenti, modellel ki lehet mutatni, általában ezt szoktuk is kérni, ki is mutatják a tervezők, hogy milyen talajvízszint-süllyedés várható, nem pont a bányató környékén, hanem a bányató környékén és távolabbi területeken, amely akár egy Natura 2000 terület is lehet. A Natura 2000 területekre történő hatástanulmány benyújtása tulajdonképpen azért lett előírva, mert a Budapest Környéki Törvényszék döntésének új eljárásra utasított minket, és az új eljárásban vizsgálni kellett és be kellett kérni a Natura 2000 hatásbecslési dokumentációt. Indokolásban előadta a Bíróság, hogy erre azért van szükség, mert az alperes,

illetve a felperes – az alperes ebben az eljárásban a Főfelügyelőség volt. a felperes pedig a Dömpér 2002. Kft. – mind a kettő, a Dömpér 2002 Kft. a hatástanulmányban tett említést a Natura 2000 területekről, ez igazából a Bíróság indokolásában van benne. hogy a környezeti hatástanulmány 90. oldala rögzítette, hogy a kitermelés tervezett és már lefektetett kitermelése esetén Natura 2000 területeken vízszint-süllyedés várható. Tehát igazából ezt nem mi állítottuk, hanem a környezeti hatástanulmány rögzíti. Ezt pedig a felügyelőség és a Főfelügyelőség is figyelembe vette. Tehát azért tartalmazta a mi határozatunk és a Főfelügyelőség döntése ezt a tényt, mert a hatástanulmány, amit benyújtottak, az tartalmazta ezt a tényt, hogy hatása lehet. Tehát ezt nem mi állapítottuk meg. Azonban figyelembevettük. Tehát igazából szerintem, bár én nem vagyok szakember, nem akarok ilyen szempontból véleményt formálni, a hatást nem igazából a bánya és bánya környezetében gondolta a Főfelügyelőség, hogy vizsgálni, kell, hanem a Natura 2000 területeken, tehát a vízelvonó hatás révén, hogy azon a területen vízhiány keletkezik, ahol van a Natura 2000 terület és az van-e hatással a Natura 200 területre. Én így gondolom, de mondom még egyszer, nem vagyok ebben szakember. Milyen kérdés is volt még...

Dr. Vona Márton: Illetve a tájkarakter megváltozását szokta még a Felügyelőség a határozatában említeni, rendszeresen. És hogy tájkarakterben mit nevezhetünk állandó tájelemnek és mi az tájkarakter, ami itt védendő.

Boldogh Tamás: Igazából természetvédelmi kolléga tudná ezt jól megválaszolni, de most ilyen kolléga nincs jelen. De én ezt a kérdést tudom felé továbbítani és a választ majd a határozatban tudjuk megadni.

Dr. Vona Márton: Nem szeretném feltartani önöket, de talán egy válasz. Azt mondják, hogy itt párologás van, meg a tavak párolognak. Persze, ha otthon kiteszünk egy tál vizet, az is párolog, de a kukorica is párologtat ám, mivel egyébként nem tudna nőni. Meg a növényzet is párologtat, meg a földfelszín is párologtat. Tehát nem fekete és fehér a történet. Ott van a kukorica 2 m magas és mondjuk 50 tonna/ha zöldtömeg van rajta, az iszonyatos mennyiségű vizet vesz ki és hogy most ha ott hirtelen kinyitunk egy tavat, akkor onnan sokkal jobban párologna... na most ez nem egy ilyen szignifikáns különbség, hogy az egyikből következik a másik, némi logikai ugrás van benne. Ez még azért fontosnak tartottam elmondani Önöknek.

Boldogh Tamás: Köszönöm szépen. Akkor most átadom önöknek a szót.

Schnier Mária: Schnier Mária vagyok, Levegő Munkacsoport, csak erre az egy utolsó dologra válaszolnék. Ugyan azt mondanám, ugyan azzal érvelnék, mint amit a Felügyelőség képviselője mondott. Benne volt a hatástanulmányban, hogy mennyivel jobban párologtat a nyílt vízfelület, mint a földfelszín, és mint a növényzet. A Felügyelőség a hatástanulmányból olvasta ezt ki.

Hancsics György: Hancsics György vagyok, Délegyháza Faluszépítő egyesület, illetve délegyházi lakos. Érdekes tanulmányt, illetve szakvéleményeket hallhattunk végig. Én nem vagyok szakember. Azt a térképet, amit ön említett, az osztrák monarchia által készítette, én a 150 évvel ezelőt看 láttam, ahol vízfelületet nem láttam. Lehet 10 évvel utána már volt. Azért kinyomtatam, ami most jellemző Délegyházára. Hát az előző ilyen összejövetele az azt mondtam, hogy olyan Délegyháza, mint egy ementáli sajt. Most már nem mondható rá, mert sajt már nincs. Ha megnézzük zöld felület sokkal kevesebb, mint a kék terület. A másik, ha megnézik – biztos már járt erre – megnézik az I., II., III. tónál épült stégeket, 2,5 m-rel a vízfelszín felett van. Az nem azért van, mert akkor akkora volt a tófelszín, a vízmagasság. Na most március 15-én elég nagy hó volt, meg rossz idő volt, hideg volt. Azóta 12 cm-t apadt a tó, pedig még eső is esett. Én ott lakom a vízparton, a lépcsőszinten tisztán látni, hogy mi várható. Itt párologás ilyesmi nincsen, de egyszer csak eltűnik a víz valamiért. 4-5 évvel ezelőtt egy hatástanulmány azt írta le, hogy a tavaknak vissza kell tölteni egy részét, mert túl nagy a

párolgás. Hát 4-5 évvel ezelőtt rájöttünk, most nem számít a párolgás. 20-24 ha-nyi terület, valóban nem túl sok, de ha ez nem sok, akkor a következő se sok, és utána már költözünk is, mert alattunk is sóder van, és ki lehet bányászni. Én 20 éve azért választottam Délegyházát, mert egy csendes környék volt. És ugye Magyarországon élünk. Már csak abból is látszik, hogy itt összejöttek, lakossági fórum van. Én azt hittem rossz helyen járok, mert a lakosság alig van jelen, miért? Mert csütörtök 2 óra. Mindenki dolgozik, önök is. A lakosság dolgozik, tehát nem tud eljönni lakossági fórumra, ezt én első pillanatra nehezményeztem, hogy úgy kellene szervezni, hogy el tudják mondani véleményüket az emberek. A másik, amit még szeretnék mondani. Mi ideköltöztünk egy szép, csendes tóparti vidékre, ahol csend, nyugalom van és horgászás is. Megvettük egy volt bánya melletti üres részt, inkább szemétbányának a partját mondanám, mint szép területnek. Azt szép pénzért rendbetettük, füvesítettük. Az elmúlt 40-50 év alatt beépült növényekkel és valóban egy idilli környezet alakult ki. Ehhez kellett 50 év. És hallom, hogy ez a bánya nem lesz visszatemetve, mert amit visszatemetnek az környezetszennyező, tehát marad ugyan úgy, hogy ahol majd megveszik a telkeket, ott majd rendbe hozzák a területet, mert hát ez a gyakorlat Magyarországon.

A másik a zajszennyezés. A legmodernebb technikákkal mindent meg lehet mérni. Tavaly, vagy tavaly előtt nyáron egész végig nem hallottam mást csak nagy zajt. Éjjel-nappal, nem 8 órában, hanem 48 órában. Elmentünk a bányába, ez a kaparó gép... hát mondják, hogy tönkrement a csapág, de nincs pénzem megcsinálni, egész nyáron nem tudom megcsinálni, mert nem termelt annyit a gép, de 24 órában működött. Azt én megértem, hogy az adott pillanatban rendesen működik, csak itt együtt kell élni vele. És a mai napig nem tudok nyáron nyitott ablaknál aludni, mert csak nagy zajt hallok. Ezek mind olyan dolgok, amit gondolom az előző tanulmány figyelembe vett és nem véletlen, hogy nem adták meg az engedélyt. Amit még szerettem volna elmondani, hogy megértem a vállalkozót, mert rengeteg pénz ölt bele, de a mi életkörülményeinket is acceptálni kellene, mert nem mindegy, hogy egy ipaterületen élek, vagy egy csendes vidéki környezetben. Köszönöm szépen.

Boldogh Tamás: Gyorsan válaszolnék. Volt szó róla, hogy csütörtök 2 óra. A 2 órát a Felügyelőség jelölte ki, ehhez nincs köze a vállalkozónak. Mindenféleképpen próbálunk egy olyan időpontot találni, ami mindenki számára megfelelő. Próbáljuk ezt a mi munkaidőnkhez is igazítani. Megmondom őszintén, hogy a jogszabály előírást nem tesz konkrétan arra, hogy a közmeghallgatást mikor tartsa a Felügyelőség. Én annyit tudok tanácsolni, hogy ha nagy probléma, akár civilként, akár egyesületként egy levelet ezzel kapcsolatban a felügyelőségre beküldeni, ezt a felügyelőség megvizsgálja, és ha lehetőség nyílik rá, akkor próbál ahhoz alkalmazkodni, hogy ezeket a közmeghallgatásokat más időpontban tartsuk meg. Én már két vagy három közmeghallgatást tartottam itt a környéken és hallottam többször is ezt a problémát, de kollégák még nem jelezték, hogy sűrű előforduló probléma. Ezt szerintem jelezni kéne, ha nem megfelelő így önöknek.

Hancsics György: Csak elég rossz, mivel három napja tudjuk, hogy lesz közmeghallgatás. És hát három napon belül nem tudtak visszajelezni, és hát általában a munkaidő reggel nyolctól délután ötig tart általában. Tudom önöknek is, önöknek munkaköri feladat, nekünk meg életkörülmény. A kettő nem egyeztethető össze.

Dr. Vona Márton: Csak egy fél mondatot szeretnék. Ez egy furcsa kettősség. Nyilván, mint független szakértő a nevünket adjuk hozzá azt hogy hatás van vagy nincsen azt nem azért mondom, mert jól megfizetnek érte, vagy nem fizetnek meg, hanem ez egy szakmai kérdés. Ez az egyik. Tökéletesen megértem, hogy ez folyamatosan probléma, hogy szabályozzuk, hogy mikor van a közmeghallgatás és mikor nem. Tehát itt az erkölcs meg a jognak a kérdéskörét óvatosan csak megpendíteném, hogy nyilván itt este hatkor többen lennének, de Budapestről a fene se fog kijönni este hatkor és nyolcra sem érek haza. Zárójel zárva. De inkább most amiről beszélni szeretnék, amit tökéletesen megértek, hogy egy tó, vagy két tó, vagy több tó... egy tó meg egy tó az már nem kettő, hanem inkább két és fél tó, mert hogy hatás van. Én ezzel teljesen egyet értek. Ami itt a nagy kérdés, hogy a jogszabályok adott

beruházásnak a hatásainak a vizsgálatára kellene, illetve ahogy a zajos kolléga mondta, ezeknek az egymásra hatása szűkebb területen nagyobb, de most azt a beruházó által levezetni, hogy csökken-e a vízszint, vagy nem, az nagyon nehéz, és igazából ez állami feladat lenne. És igazából nem elkenni szeretném, csak ha van 1000 ha tőfelület és az ezer hektárral csökken vagy nem, akkor igazából azt nem lehet elvárni, hogy a 20 ha-nak a hatásait azt bontsam ki egész Magyarország területére, és annak vízháztartására. Ez az, amiben a Felügyelőségnek igen bölcs döntést kell hoznia, és van egy környezetértékelési osztályuk is, aki ezt komplexen képes értékelni, hogy összeadódik a sok kis hatás és abból egy nagyobbacska hatás lesz.

Hancsics György: Csak annyit akarok mondani, hogy 20 ha meg 20 ha és megint 20 ha, és az már több ezer hektár, és soha nem állítjuk meg és mutogatunk, hogy a kormánynak, a minisztériumnak, akárkinek kellene ebben lépni. És természetesen, aki most ezért a 20 ha-ért felel, az valóban nem az egész országért felel. Valahol meg kell állítani azt, hogy a 20 ha-ból, vagy a 100 ha-ból ne legyen 10 000 ha, vagy ne legyen egész Magyarország egy tó. A másik, hogy mondta, nem ismer itt a környéken olyan állatot, amit védeni kellene, ami védelem alatt áll. Ebben önnek 100 %-ig igaza van, én egyetlen egyet ismerek az emberek. És itt ez nem valósul meg.

Tujner Ferencné: Tujner Ferencné vagyok. Ön beszél a bányanyitásról uram, de arról nem beszél, hogy ezzel, hogy megnyitják a bányákat, kiszáradnak a fáink, életteretbe kerülünk, megsüllyednek a házaink, mivel a vizek, érdekes tovább mennek valahova el, és mivel lesz egy nagy tó, a kis erek oda mennek. Tehát a mi házaink statikailag romlanak, repedeznek, az öt éve, hat éve épült ház. Én a négyes tónál vagyok és az ötméteres kút, már 12 m-en sem jön be, és ha eléri a gyökérzet a fánál az egy métert, vagy fél métert, egy az egyben tönkremegy a tuja, a gyümölcsfa, vagy bármi, amit ültetünk, mert nincs vízháztartása a földnek. Viszont az a víz eltűnik a tóba. Tehát nem a nap hatására, hanem azok a picikis hajszálerék, amik szerintem nagyon komolyan hozzájárulnak ehhez. És mi is azért jöttünk, mert szép a környezet, szép a táj és azt tudom mondani, hogy mondhatnak bármit, mi éjjelnappal hallgattuk a csörlőket, a csattogásukat, nincs az a zajhatás, amit itt felsorolnak, amit fehér ember betegen, lázasan, kisgyerekekkel el tud viselni. Tudom, azt kell mondani erre, hogy nem kell ide jönni. De mi a csendért jöttünk ide, és nem szeretnénk több zajt, több dömpert, több autót, több... És az útjaink, amiket tönkretettek, mert azért menet közben nem igazán tapasztaltuk, hogy helyreállították, jobb lett a körülményük, jobb lett a közlekedésünk. Arról nem beszélve, hogy nem egy széles utak vannak itt Délegyházán, nagyon sok a kisgyerek, és ezek a dög autók úgy mennek, mint a daruk. Na most néha levágják, amerre rövidebb, mert sietnek. Szóval én nem javasolom ezt... mert eltűnnek a vizeink a földből. Úgyhogy lehet, hogy lesz egy tó, amiből valaki meggazdagszik, és jól érzi magát, de nekünk nem lesz növényzetünk, nem lesz fánk, nem lesz gyümölcsfánk és nem lesz tujánk. És amikor idejöttünk egyre több őzike, nyuszi, fácán volt itt. Egyre kevesebb van, mert nincs víz. Tele voltak a tavak vadkacsákkal, hattyúkkal... egyre kevesebb van. Ennyi. Tehát én elhiszem, hogy nem az új bányásznak kell helyrehozni a tavakat, hogy felfejlessze, de amit itt hagynak maguk után az nem biztos, hogy vonzza az embereket. Úgyhogy ennyi.

Dr. Vona Márton: Ezzel teljesen egyet értek, de tényleg ez az amit próbáltam röviden mondani, az utóhasznosítási kéréskört, ez egy komplex kérdéskör. Tehát amikor Délegyháza megépült, és utakról beszéltünk semmi nem gondolta azt, hogy 40 tonnás dömper fog menni, ami nem 40 tonnával megy, hanem inkább 60 tonna van rajta, meg 70, mert baromi drága a súlyadó. Tehát ezeket nyilván nem tervezték, amikor a település, meg az útalapok le lettek tervezve. És csak ezek megint tökéletesen egyetértek, a vízháztartás az egy kicsit hosszabb, és sajnos nem tudom röviden elmondani, de nagyon szívesen elmondom, ha szükség van rá. Én csak azt érzem, hogy itt dimenzionális különbség van, tehát területi szinten, hogy ott hány tavat mutatott az ábrán, és annak a problémakörére kéne egy egységes megoldást találni, akkor ez nem a 20 ha-nak a kérdésköre. A 20 ha nyilván hozzájárul, de ehhez kéne az, hogy

akár a Felügyelőség, akár a környezetvédelmi háttérintézmények azt tudják mondani, hogy igen ne tovább és itt a vége, vagy igen itt lehet többet csinálni, mert a táji adottságok itt lehetővé teszik, vagy nem, mert vissza kell tölteni. Annyi olyan tó volt már, ahol próbáltuk tornázni, hogy mivel lehetne visszatölteni, semmi nem volt jó. Lehetőleg kavicssal kéne visszatölteni a kavicsbányát. Jobb megoldás nincsen, vagy egyéb alternatíva? Ezek olyan dimenzionális kérdések, amelyekre nem fogunk tudni lokálisan sajnos választ adni. Maximálisan értem a probléma felvetést.

Boldogh Tamás: Köszönjük. Bocsánat, szeretném megkérdezni, hogy a tervező úr az előző felszólaláshoz szeretne hozzászólni?

Técsőy István: Igen, igen. Amit itt többen mondtak a vízháztartásra... akkor itt nem figyeltek az elején, hogy mit mondtam. Én a 70-es évek végétől dolgoztam több mint 10 évig vízgazdálkodási társulatoknak, akkor mezőgazdasági termelő szervezeteknek tervezőként. Öntözés, Belvízelvezetés, belvízszabályozás, öntöző csatorna létesítése. Minderre azért volt szükség, mert a múlt század elején, sőt 1896-97-ben, amikor megépítették a Kvassai zsilipet, akkor föllépet egy olyan probléma, hogy ott volt egy olyan szabályozó műtárgy, de azon kívül semmi más nem volt, és ez azt jelenti, hogy sokkal többször öntötte el a Soroksári-Duna a Csepeli-sziget mélyen fekvő területeit a víz. Rendszeresen vízjárta területek voltak. Utána az 1920-as évek közepén épült meg a Duna mellett végig, amit látnak. Vagy magas part van, vagy töltés épült. Tehát innentől kezdve, ami előtte rendszeresen elöntötte a területet az a víz hiányzik. Én mondtam, hogy itt csak a Csepeli, Solti síkságot több 10 millió köbméter rendszeresen kiöntött a területre. Ez az ami óriási probléma vízháztartás szempontjából. Ebbe a vízháztartás egyenlegbe, majd mindjárt mondom, csepp a tengerben a kavicsbánya, csepp a tengerben. Sőt még annál is kevesebb. Ez tudni illik én több mint 30 éve vizsgálom, a másik pedig az, hogy ezek a modellszámítások, én tudom, hogy ki csinálta, mert nekem kollégám volt az előző tanulmányban a modellszámításokat, és azt mondta, hogy megváltoztatom a K tényezőt, amit beleraktam és már sokkal jobban néz ki a helyzet. Másik, a modellekben nem lehet azt modellezni, hogy van talajpárolgás, talajt fedő növényzetpárolgás, ugye evapotranspiration tudományosan mondjuk, nem lehet az egészet a modellekbe vinni. Nem lehet megvizsgálni, tessék elhinni. Én ezzel foglalkozom 30 akárhány éve, vízzel, és a víz és a környezet kapcsolatával. Szóval tévúton járnak. Biztos el fogják érni, amit akarnak, de abszolút, tévúton járnak.

Lúgos Istvánné: Amit látunk, annak hiszünk. Elnézést, Lúgos Istvánné vagyok. Mi ezt látjuk, a hármastó... mi 95-ben vettük a telket és az azóta nyitott bányák eredményeképp 3 méterrel lejjebb van a hármastó vízszintje, mint 95-ben volt, akkor ez mitől van? Én a tényeket mondom.

Técsőy István: Azért, mert ha meg tetszik nézni a meteorológiai eredményeket, 93-94-ben olyan 300-320 mm csapadékok voltak évente. Tetszik tudni, hogy az mennyi... semmi.

Lúgos Istvánné: Tavaly előtti évben nem ennyi volt a csapadék.

Técsőy István: 2009. és 2010. volt csapadékos év. Én itt voltam, nem csak itt, hanem az egész országban, számos helyen voltam és mindenütt megemelkedtek a talajvízszintek. A bányászok is panaszkodtak, hogy nem tudnak hozzáférni a területhez, mert olyan magasan áll a víz. A talajvízszint egész egyszerűen... az itteni talajvízszint, egyrészt a dunai elöntések hiányától függ, másrészt a párolgástól, harmadsorban attól, hogy mennyi csapadék hullik a területre.

Lúgos Istvánné: Jó, de nem 95. után építették a Duna védgátját.

Técsőy István: Azt a 20-as években

Lúgos Istvänné: Na látja. Tehát 95-től 2013-ig mitől csökken ennyit.

Técsőy István: Igen, mert volt 90-es években és a 2000-es években, ha meg tetszik nézni a csapadékösszeget, rendkívül száraz, az átlagosnál sokkal szárazabb időszak volt. Modellszámítások azok jópofák, de azt tényleg nem tudják modellezni, hogy a növényzet... nem is tudja modellezni, mert ahány tábla annyi növényzet. Van, ahol a kukorica, búza, van, ahol gyümölcsössel foglalkoznak, részint vissza is öntöznek. A modellek megmondom mire alkalmasak... azt szokták mondani erre, hogy... aki ismer, az tudja, hogy ezt el szoktam sütni, nem akarom elsütni. Az a pesti flaszkoptató elitnek egy nagyon jó számárvezető, de azon kívül semmire nem alkalmas.

Schnier Mária: Nem is erről volt szó.

Lúgos Istvänné: Nekem még az lenne a kérdésem, hogy ahhoz képest, az elutasító határozathoz képest mi változott meg. Én mindent hallottam itt, csak azt nem, hogy mi változott, mi lett jobb? Mitől kellene, ezt most engedélyezni?

dr. Izsák Gábor: Az eljárás jelenlegi szakaszában erről nem is tudunk még nyilatkozni, hogy engedélyezve lesz-e a tevékenység, vagy sem. A Bíróság vonatkozó ítélete szerint kellett és az abban foglalt iránymutatások szerint megismételnünk az eljárást. Ennek a közmeghallgatásnak is az a célja, hogy figyelembe vegyük az önök észrevételeit és a Felügyelőség a döntésébe ezt beépítse. A Törvényszék ítéletének megfelelően kellett megismételnünk az eljárást. Az, hogy mi változik, nyilván felmerültek új körülmények, azt a Felügyelőség értékelni fogja.

Lúgos Istvänné: Na de ha mi nem tudjuk az új körülményeket, akkor ne haragudjon, hogy tudunk véleményt adni.

dr. Izsák Gábor: Én azt javaslom önnek, hogy ha meg akarja tekinteni az aktát, vagy nyilatkozatot akar tenni az eljárás egyéb szakaszában ezt megteheti, ha a Felügyelőséghez intéz egy írásbeli nyilatkozatot és a Felügyelőség megállapítja az ügyféli jogállását, akkor bármikor betekinthez az iratokba, másolatot kérhet és fellebbezési joga is van a Felügyelőség döntésével szemben. Ezt tudom Önnek javasolni, ha aktívabban részt szeretne venni az eljárásban és naprakészen tájékozódni akar tárgyi eljárást illetően. Ezt tudom önnek javasolni.

Dr. Mona Márton: Ehhez kapcsolódva. Nyilván ennél szebben esélyem nem lett volna, hogy megfogalmazzam. Azonban én még az elutasító határozathoz annyit, hogy az látszik... elutasító határozat: itt nincs bányá. ezt megtámadta a beruházó, mert nyilván ő bányát szeretne nyitni, ez érthető. Akárhogy is, volt egy másodfok, utána meg egy bíróság is, aki azt mondta, ha jól tudom nagyon leegyszerűsítve, hogy az elutasító határozat, amit az elsőfokú hatóság elutasított az nem állja meg a helyét és vizsgáljuk ezt meg jobban, és részletesebben. Hiszen az az érvrendszer, ami az elutasító határozatban van, az úgy önmagában nem elég, nem elégséges. Tehát itt egyszerűen annyi történt, hogy hozott egy döntést az elsőfokú hatóság, amire mind a másodfokú hatóság, mind a bíróság azt mondta, hogy ez így nem jó.

Boldogh Tamás: A másodfokú hatóság az helybenhagyott minket.

Dr. Vona Márton: Köszönöm, hogy pontosított. Szóval a másodfokú hatóság helybenhagyta, azonban a bíróság, akinek ebben döntési joga van és azt mondta, hogy nem megfelelően lett alátámasztva ez a dolog, mind a beruházó, mind a Felügyelőség szempontjából, fússatok újra ennek neki fiúk, mert amit eddig csináltak, az nem volt jó.

Buna Béla: Annyit szeretnék ehhez, hogy a zajvizsgálat során annyi változott, hogy nem lesz éjszakai munka. Ha olyan határozat születik, hogy éjszaka nem lehet dolgozni, azt be kell tartani. Megemeltük a zajárnyékoló töltés magasságát.

Varga Pál: 1 ha-ral még hátrább vittük a területünket és ott lesz a zaj.

Buna Béla: Sokkal részletesebb a vizsgálat. Javasoltuk, hogy legyen zajmonitorozás. Ha panaszok vannak, akkor meg kell vizsgálni... A tervező úr modellel kapcsolatos állásfoglalással nem értek egyet, mert ha a modell jó, akkor többet lehet látni belőle, mint ha az ember csak kézzel próbál egy-két dolgot csinálni. Tehát vannak beavatkozási lehetőségek. Sokkal előrébb vagyunk, mint korábban, azt hiszem. Most azt szeretném mondani, hogy ez a terület jelenleg egy mezőgazdasági terület, és olyan hely ahova kimegy éjszaka a traktor szántani. A mezőgazdasági terület, vagy gazdasági terület 60 dB a megengedett zajterhelés, és lakott területen 50 dB. Na most, amikor valaki kimegy a mezőgazdasági terület szélére élni, akkor ő azt tudomásul veszi, hogy ott az utca túloldalán nagyobb a megengedett zajterhelés. Ide jöttem, tudomásul veszem, hogy ilyen körülmények között kell élnem. Azon kívül tapasztalat, hogy szombat, vasárnap van a komoly, zajos fűnyírózás a lakóövezetben. Az a lényeg, hogy számtalan előrelépés volt, a zajcsökkentés csökkentése, annak vizsgálata, monitorozása, mérése. Szóval vannak előrelépések.

Schnier Mária: Csak ahhoz szólnék hozzá, Levegő Munkacsoporthoz, a lakosság érdekeinek védelmében. Először is megkérdezném a lakosság érdekében, hogy hány példány készült ezekből a hatásvizsgálatokból, kiegészítésekből, amiről önök beszélnek. Helyben betekinthez e itt az önkormányzatnál a lakosság, vagy van-e itt az önkormányzatnak megfelelő példánya, mert hogy mindenki felutazzon a Nagydiófa utcába azt azért nem lehet kívánni. Úgyhogy tehát tulajdonképpen akkor lehetne nyilatkozni, az új változtatásra, ha az helyben megvan a lakosoknak. A másik pedig, ami nagyon változott 2006. óta, mióta a Dömer Kft., aki tulajdonosa ennek a területnek, mint tulajdonos tetszetek kérni gyakorlatilag az övezet átsorolást, ami 2009-ben meg is történt. Úgyhogy tulajdonképpen, hát azóta történtek változások, többek között a fenntarthatóság fogalma kiszélesedett és most a szemetet is szelektíven gyűjtjük, de már vagy 10 éve kezdett az építőipari bontásanyagokat újrahasznosító iparág fejlődni. És most már csúnya dolog olyat leírni, mint amit a jogi képviselőjük a Felügyelőség felé nehezményezett is, hogy a kavicsbányászat nemzetgazdasági érdek és útalapnak használják. Mert az útalapba a bontott beton, az újra beton tökéletesen megfelel. Sőt még nagyon sokféle terméke van a bontásból származó építőanyag iparnak, és még szerkezeti célokra is használják. Tehát a kavicsbányászat, mint olyan tőlünk nyugatabbra már nem létezik. Termőföldet nem szüntetnek meg, nem semmisítenek meg kavicsbányászat miatt. A másik a távolhatások. Uram, önök nagyon meggyőző erővel beszélnek, nyilván rutinjuk van. Nos hadd mondjam el egyszerű szavakkal, nekem nincs olyan rutinom, hogy tulajdonképpen a távolhatást is kifejtette a hatástanulmány is, hogy amennyiben a környéken lévő összes kavicsbánya működésbe lépne és kavicsbányatóvá alakulna, és a bányászás folya, akkor egy-két méterrel csökkenne a talajvízszint a Natura 2000 területeken. De abból ennek az egy bányának a része csak 0,5 % lenne. Ez valóban így van, tudjuk, de létezik az elővigyázatosság elve és tulajdonképpen a környezetvédelmi hatóságot, mind a másodfokú hatóságnak az érvrendszere egyre erősebb ezen a vonalon és bizony megvannak a jogi érvek, amit a jogi eljárásokban is tudnak érvényesíteni. És amit ön számon kért, hogy tulajdonképpen az utóhasznosításnak a rendszerét és az elvét ki kéne dolgozni. Hát miért várják el a Vidékfejlesztési Minisztériumtól, vagy egy másik szakminisztériumtól, amikor a kavics kibányászás a kavicsbányászó cég érdeke. Miért kellene ezért az utóhasznosítást kidolgozni egy minisztériumnak. Egy olyan minisztériumnak, akinek több mindent kell szem előtt tartania, többek között a lakosság foglalkoztatottságát. Hát azelőtt például Pest megye déli része, akár milyen is volt az időjárás, szárazodás, voltak rossz évszakok, meg esőmenetes évek, de akkor is, most közhelyet mondok, de akkor is, Budapestnek az éléskamrája volt évtizedekkel ezelőtt és most már a lakosoknak a foglalkoztatottsága egyre romlik. Vannak

úgyan bevetések, meg olyan települések, hadd mondja példának Alsónémedit, akik nagyon keményen küzdenek azért, hogy ők művelni akarják a földjeiket. Sajnos más területeken pedig inkább megjelenik a kavicsbányász cégtől valaki, hogy én megveszem a földed ennyiért és ennyiért, és akkor képes a kijelölt terület közepén eladni és akkor megette a fene az egészet. Bocsánat, hogy így mondom, de ez így van. Úgyhogy legutóbb, hadd mondjak egy példát a Dunavarsány V. számú bányát a Lasselsberger cég beperelte az OKTVF-et, mert hát nem adták meg az engedélyt másodfokon sem. Szóval ott például a felperesnek, a Lasselsberger cégnek az ügyvédje is csodálkozott azon, hogy XY bejelentette, hogy ő inkább ipari célra szeretné hasznosítani az ő földterületét, mert hogy olyan rossz minőségű. Na most dunavarsányi emberek, akikkel kapcsolatban vagyok, társadalmi szervezetek csodálkoznak, hát hogy ők tulajdonképpen mindenkit ismernek azon a területen. Vannak ilyen titokzatos dolgok, hogy alákényszerítik az embereket, hogy eladják a földjüket kavicsbányászat céljára. De nagyon jól mondták a lakosság résztvevői, hogy sok kicsi sokra megy és valamikor megálljt kell parancsolni a dolgoknak és most már eljött az az idő, amikor megálljt kell parancsolni. Nagyon megértek minden céget, aki hasznot akar, ott is embereknek kell kényeret adni és tervező cégekkel is kapcsolatba vagyok. De egyes emberek, akik munkanélküliként az utcára kerülnek, nagyon sok a baj. Azt mondják, hogy váltani kell, váltani kell és nem ártana a cégeknek is gondolkodni azon, hogy váltsanak, Szóval nem lehet a fenntarthatóság jegyében nem lehet ugyan azt csinálni mindig, mert kimerülnek a tartalékok, minden tartalék kimerül. Nem akarok most példákat mondani. Szóval tényleg megértek minden céget, megértem a kavicsbányászattal foglalkozó cégeket is és nem ellenséggé szeretnék velük lenni, de ezt tényleg így van. És mondom több mindent szerettem volna mondani, nem minden jut az eszembe, de szóval... és a földvédelmi járulék. Tulajdonképpen az egyik hatástanulmány kifejtette, hogy a földvédelmi járulék elég alacsony, és a kavicsnak a kitermelhetősége és a kavics hasznosíthatósága és a termőföld értéke között nincs egyensúly, nincs megfelelő reális egyensúly. Szóval sok minden dolog van. Ott parlagfű nem nő, látszik, hogy a tulajdonos gondolja a területét. És örülök, hogy a Dömper Kft. területén kukorica van, és ott nincs parlagfű, tulajdonképpen tulajdonosa a területnek és felelősséggel tartoznak érte. És nagyon köszönöm, hogy egyelőre mezőgazdasági célokra hasznosítják. Egyelőre ennyit szerettem volna mondani.

Varga Pál: Én szeretnék egy dolgot, ha lehetne.

Boldogh Tamás: Egy pillanat. A hatástanulmánnyal kapcsolatban volt kérdés, hogy készült-e új hatástanulmány, és ha nem készült, akkor... Új hatástanulmány nem készült. A 2010-ben benyújtott hatástanulmány az ami az önkormányzat rendelkezésére is állt és az alapján került újra elbírálásra ez a téma, és folyamatban van az eljárás az alapján vizsgáljuk. Ami készült az egy Natura hatásbecslési dokumentáció, amit ugye a bíróság kért, illetve egy zajvédelmi szempontú kiegészítés készült. A Natura hatásbecslési dokumentációt vizsgáltuk, további tényállás tisztázást a természetvédelmi osztály nem kért. Az azzal kapcsolatos vélemény csak a határozat indokolásában fog megjelenni, azt előtte nem tudjuk közölni. Itt van minden jelenleg is, meg lehet tekinteni.

Schnier Mária: És itt az önkormányzatnál is megvannak ezek az anyagok. Ha idejön valaki, be tud e tekinteni itt helyben.

Boldogh Tamás: Azt nem küldtük ki az önkormányzatnak külön. A Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció az tulajdonképpen a Felügyelőségre benyújtott, kormányrendelet alapján összeállított, Natura területek érintettsége esetén, és ilyenkor a Felügyelőség végzi el a hatásbecslést. Tulajdonképpen ez az eljárásnak a része, de nem az a környezeti hatástanulmány, amit benyújtanak az eljárás kezdeményezéséhez. Ez egy olyan plusz információ, ami feltétlenül nem kiküldendő az önkormányzatnak. Kiküldhetjük, de belső körben a Felügyelőség bírálja el, mert természetvédelmi szempontból kell ezt vizsgálni és nekünk kell elvégezni a hatásbecslést. Mi egy dokumentációt kapunk és az alapján a

Felügyelőség végzi a hatásbecslést. Ez nem került kiküldésre, de itt megtekinthető, ha valaki szeretné megnézni.

Buna Béla: Hogy javítsam a helyzetet. Nekem van egy saját példányom, amit elhoztam magammal, ezt polgármester úrnak odaajándékozom.

Dr. Riebl Antal: Meg tetszik engedni, hogy beszkennelem és feltegyem a honlapunkra?

Buna Béla: Ha ad egy e-mail címet át tudom küldeni.

Dr. Riebl Antal: Köszönöm szépen.

Boldogh Tamás: Bocsánat a témához szeretne hozzászólni?

Varga Pál: Én egyet szerettem volna a hölgy felé, hogy az építőiparban, az autópálya és az utépítéshez nem szükséges már a nyugati országokban sem a kavicsból csinálják ezeket. Kimegyünk Ausztriába, nem kell menni csak 40 km-ert és 30 m száraz falba kavics van. Igaz, hogy nem vízből kotornak, hanem egy hegyoldal, és ezt a kavicsot a felszedett pályánál újrahasznosítják, ezzel keverik, és mégis ebből építik az utat. Ez az egyik. A másik. Főváros térségében van ez a rész. Én innen 50 km-re lakok, én nagyon szeretnék otthon bányászni, de nincs kavics és ezt, amiből a főváros újítják, vagy amikor a másik polgármesteri ciklusban küldték egy cetlivel hogy a Pista bácsinak kell 5 m³, amoda kell 10 m³, én azt mondta, ami kell, jöjjenek és vigyék. Hát csak szükség volt rá... A fővárosba, ha valahova beton kell, hát mit csinálnak, csak ez van legközelebb és csak itt lehet kibányászni. Hozzám hiába jönnek 50 km-re, mennyivel jobb lenne, kilépek az ajtón és odamennék a bányához. Ott le kellene menni 20 méter mélyre, hogy homokot találjak. Köszönöm szépen csak ennyit akartam.

Técsőv István: A következő... érdekes kérdés, éppen úgy mint a vízháztartás, mert az egy érdekes kérdés. Magyarország összességében, erről még egy mondatot, adatok bizonyítják, hogy azért valamennyire kiszáradóban van. Ennek az egyik okát... mindig meg kell nézni a nem túl szép csapadékviszonyainak alakulását, érdemes tanulmányozni. A másik, szintén egy nagyon érdekes kérdés. Építőanyagba, utépítés magasépítés, beton, nem beton. A beton körülbelül, hát már az ókorban is használták, kiderült, hogy vannak olyan különböző kötőanyagok, amiket ha összekevernek a természetes és a természetben található építőanyagokkal, elsődlegesen kőzettel, akkor összecementálódik, sokkal erősebb, ellenáll az időjárási körülményeknek stb., stb. A betonkészítés az egy érdekes dolog, mert egyrészt kell hozzá úgynevezett hidraulikus kötőanyag, ami cement, azt is egyébként bányásszák, előállítják. Azon kívül kell hozzá kavics mindenféleképpen és víz. Gyakorlatilag ebből egy olyan anyagot tudnak előállítani, amely mind a magasépítésben, mind a mélyépítésben használható. Részint a betonnak van egy rossz tulajdonsága, a nyomószilárdsága kiváló, azonban a szakítószilárdsága gyenge, ezért szoktak vasat, szerkezeteket használni, vasat tesznek bele. Magasépítésben nyilván való, látszik a trend, a beton soha nem volt annyira fontos dolog, mint a mélyépítési, vízepítési, utépítési szerkezetekbe. Nem lehet ezt jelen pillanatban megkerülni. Ezek a másodlagos nyersanyagok, hogyha én a téglát, cserepet, betont stb. ledarálom, soha nem lehet belőle olyan szerkezetet, mint a természetes építő kőzetekből. Ezt tudják az osztrákok, németek, hollandok mindenki, aki Európában él. Igyekeznek helyettesíteni, nem vitatom. Én az elmúlt két évben voltam kint, mert nekem van egy haverom, aki utépítő cégnél dolgozik Ausztriában, én több napot voltam kint nála, kapásból mondom az osztrákok is bányásznak, még hozzá a Rába árterébe. Az ember átlépi Szentgotthárdnál a határt, 20 km megy, bánya bánya hátán. Az egyik problémája, hogy a Rábának roppant kicsi és roppant sekély a hordalék lerakási vastagsága. Három, négy méternél többet nem tudnak. Ez ugyan olyan, mint nálunk a kisebb folyókon, például a Sajó, Hernád, szintén folyik bányászati tevékenység. Az utépítéseknél az osztrákok, ezt közel láttam, ez nyilván való parkolókat megépítenek, ez nem probléma. Belterületen parkolókat

megépítenek. Még akár másod. harmadrendű utaknál. mezőgazdasági utaknál szintén alapként beépítik, semmi probléma nincsen vele. Autópályát. és komoly utat, amelynek a fagyállósága. a szilárdsága fontos szempont. nem építenek. Viszont autópályánál is. autópálya építésnél láttam, ott állnak halomban a másod nyersanyagok, felhasználják őket. Egyrészt. amikor az alapot készítik, részint felhasználják, és egy, amiben az osztrákok használják, és ezt nagyon jól csinálják, hogy ha a pályaszerkezet alá neki szivárgó rétegek. vízelvezető réteget építenek, mind beépítik ezeket. Én Magyarországon is mindig a híve voltam ennek. De még egyet mondok. Nekem az édesapám statikus mérnök volt, ő a statikus mérnök volt a Déli pályaudvarnak, és három évig internáló volt, és az internálás közben a Tiszaöki vízlépcsőt építette. Tehát szerzett gyakorlatot. És mindig azt mondta, fiam akármit lehet csinálni, de vannak bizonyos dolgok, amiket nem lehet másod, meg ilyen ipari melléktermékekkel hasznosítani. Nem véletlenül következett be Kolontár. Ezek a salakok... salakbeton házakat építettek Ózdon, ő ott szakértő volt egyébként, azt mondta, fiam ezek, ahogy kinéznek 10-15 év után az egyszerűen katasztrófa. Nem való arra, tehát azért mondom, hogy vannak helyek, ahova lehet és kell is őket fölhasználni, de nem lehet mindent helyettesíteni. Tehát nem véletlen, hogy az ókorban is, ahol lehetett építőkövekből építettek, azok az időtállóak. Ha pedig én egy szerkezettől megkövetelem, hogy 50-100 évig jó legyen, akkor azt nem nagyon lehet helyettesíteni. Mondom pernyéből, meg salakból építették Kolontárt, ráadásul rossz területre, nem csoda, hogy bekövetkezett. Tehát van helye és azt mondom, erre mondom azt, ha autóutakat építünk jó minőségű anyagra, akkor is szükség lesz. Én magam, amikor a Felügyelőségen dolgoztam, nem egyszer láttam olyan autópályát építést, hogy azt mondom, nem csodálom, hogy néha megrogyott, mert abba beletettek minden hulladékot. Úgy is nézett ki, nem véletlenül. Valószínű a 6-os útnál is, az átadás után 1-2 évvel megcsúszott. Nem tudom, nem voltam ott, de Budapest környékén én láttam, igaz, hogy nem autópályák, de kisebb, belterületi bekötő utakat láttam olyan anyagból építeni, hogy azért szóltak nekünk a Felügyelőségnél, hogy nézzük már meg, hogy milyen környezetszennyező anyagból építik. És az ember látta bizony, hogy a hulladékot beépítik, minden féle előkezelés nélkül. A legrosszabb módszer a világon. Egyébként ezzel egyet értek, hogy másod nyersanyagokat a maga helyén kezelve nagyon hasznos dolog. Én nem azt mondom, és azzal nem értek egyet, hogy minden anyaghoz megint új és új anyagot akarunk felhasználni. Ezzel szintén nem értek egyet, és ez hosszútávon nem követhető út, de tudomásul kell venni, hogy Magyarországnak építeni kell, meg építeni akar az ország. Nem a mi döntésünk egyébként, hanem ugye vannak politikusaink, bizony, ha valami szerkezetet megépítenek, akkor azt normális anyagból építsék meg. Adott esetben az építőköveket én nem hiszem, hogy egy adott esetben számítani lehetne a magyar építőiparból. Magasépítésben tudnék, látok, nagyon sok jó megoldás van, főleg az északi országok játszanak ebben nagy szerepet, ott kicsit más a dolog egyébként is. Egy példát mondok. Másod nyersanyagból belekeverni betonba adalékanyagként sokkal, de sokkal több cementet kíván meg. Ezt megint konkrétan láttam. Egyet értek részint, de egészen nem lehet semmit se kiváltani egyébként. Ahogy szokták mondani, és nálam sokkal okosabb emberektől hallottam, hogy amit az ember műanyagként állít elő, abból megint sokkal könnyebb műanyagot készíteni, mint, hogy a természetes építő anyagokat egy az egyben másodnyersanyagokkal kiváltani. Ettől függetlenül, van olyan ország, ahol tényleg van minden fajta, ilyen folyami, vagy én inkább úgy mondom kőzetanyag kibányászás, ez tényleg így van, van ilyen ország. Egy időben úgy tudom Ausztriába is be volt tiltva, aztán most visszatértek a kavicsbányászatra. Tehát mi úgy érezzük, hogy nem biztos, hogy minden kavicsbányára szükség van, de összességében kavicsbányákra szükség lesz most is, a későbbiek folyamán is Magyarországon. Nem tudjuk ezeket, még nem találtunk olyan helyettesítő anyagot, amely 100 %-osan helyettesíteni tudná. Ebben tökéletesen egyet értek, hogy lehetne, vita téma lehetne, hogy nekünk hol, és mekkora bányászatot engedélyezni. Erre azt szoktam mondani, hogy a környezetvédelmi törvényben van egy úgynevezett igénybevételi határérték, 95-ös a környezetvédelmi törvény, amikor a Felügyelőségen dolgoztam, többször mondtam, hogy ha van területem, akkor én pont a bányászat lenne, ahol én azt mondom kitermelési igénybevételi határértéket meghatározok. Úgy néz ki erre eddig

egyetlen egy kormány nem vette a bátorságot, vagy nem foglalkozott vele. Hogy mi az oka, nem tudom.

Boldogh Tamás: Köszönöm. Akkor én átadom a szót az úrnak.

Pusztai Gábor: Pusztai Gábor vagyok. Nyírfa utca 17. Szerintem most én vagyok az egyetlen, aki érintett ezzel, én vagyok a legközelebb ehhez a tervezett területhez. Én a Vadvirág utca másik sarkán lakom, tehát enyém a másik ház a vízelvezető csatornától. Na most csak két megjegyzés. Említette az előbb, hogy aki ide jön lakni annak nyilván tisztába kell lenni azzal, hogy nem egy belvárosi környezetbe jön. Na most amikor mi idejöttünk a családdal, akkor itt még szó nem volt arról, hogy itt bánya lenne. Azt elfogadtuk, hogy itt traktorok, mezőgazdasági járművek vannak, velünk szemben egy szántó van, ez elfogadott dolog. Ezek a járművek akár hétköznap, de akár hétvégén is vannak, hiszen az aratást el kell végezni, ez rendben van. Most úgy gondolom, önök szeretnék oda jönni hozzánk. Nem nekem kell azon elgondolkodni, hogy én bevállalom-e azt, hogy egy bánya mellett szeretnék élni.

Nánási Mária: Bocs, csak egy kérdés. Mikor kerültél te oda?

Pusztai Gábor: Én 2008-ban.

Nánási Mária: Mi 2005-től folytatjuk ezt az egész eljárást. Csak úgy mondom.

Pusztai Gábor: De önök nem bányászati tevékenységet folytatnak 2005-től, hanem mint tulajdonosok küzdenek azzal, hogy itt bánya lehessen.

Nánási Mária: De ez itt nem mérvadó, mert mi ezt előbb elkezdtük ezt az egész eljárást.

Pusztai Gábor: Szerintem meg itt ez indifferens, hogy önnek mióta van tulajdonában a terület. Az a lényeg, hogy én kijöttem és megnéztem a telket, hogy én megveszem, vagy sem én nem láttam bánya kanalakát meg gépeket, meg bármi tevékenység azon a területen nem folyt. Lehet, hogy ha önök most már ott működnek, akkor én ott nem veszek telket. Ez csak ilyen értelemben kapcsolódik. Nem az a lényeg, hogy a főhivatali bejegyzésen mikor jelent meg az önök tulajdoni viszonya. A másik, ha jól értettem az elmondottakból, akkor ez a kavicsvagyron, ami itt a területen felhalmozódott, ez kvázi egy építőipari kincsnek minősül, mivel ezt nem lehet megkerülni az építőiparban, Ez nagyon jó hír, csak azt nem értem, ha itt van Délegyháza vonzáskörzetében X számú bányatársaság akkor, hogy lehet az, hogy Délegyházán kívül, a környező összes önkormányzat ebből valamilyen szinten, akár iparüzési adó formájában, de részesül. Délegyháza, ha jól tudom, nem részesül, mert az összes cég valahol máshol van bejegyezve és ott adózik.

Varga Pál: A másik bányát is ide fizetjük. Ami közigazgatásilag ide tartozik, annak ide fizetjük az iparüzési adóját. Ezt be tudom bizonyítani.

Nánási Mária: Százalékos arányban le van osztva, hogy melyik cégnek hova kell adóznia.

Varga Pál: Mindennel meg vagyunk gyanúsítva, hogy mi már nem is fizetünk...

Riebl Antal: Hagyjuk is ezt, mert olyan, mintha az én adóhatóságomat kritizálná. A hozzászólásnak meg semmilyen valóságalapja nincs, a környezetvédelmi szempontra fókuszáljunk.

Nánási Mária: Pontosan.

Pusztai Gábor: Még egy megjegyzésem lenne. Az eljárás korábbi szakaszában mi több mint 100 lakossági tiltakozó aláírást gyűjtöttünk össze és be is nyújtottuk önöknek, a hatóságnak, nem tudom, hogy ezt az eljárás jelen szakaszában figyelembe veszi-e a hatóság?

Boldogh Tamás: Mivel megismételt eljárásról van szó, mindenféleképpen egy új aláírást kellene gyűjteni akkor, és újra beadni, mert az az eljárás akkor lezárult és mi hoztunk egy döntést, egy elsőfokú döntést és az elsőfokú döntést megtámadták, Főfelügyelőség azt helybenhagyta, azt szintén megtámadták és a bíróság új eljárásra utasított minket.

dr. Izsák Gábor: Gyakorlatilag úgy kell kezelni, mintha semmilyen eljárási cselekmény nem lett volna.

Boldogh Tamás: Természetesen, ha egy ilyen kezdeményezést szeretnének megtenni újra az eljárásban, akkor aláírásgyűjtés, és be kell nyújtani a Felügyelőségre.

Pusztai Gábor: Van még erre időnk?

Boldogh Tamás: Az eljárási idő még nem járt le, folyamatban van. Szakhatósági állásfoglalást is várunk még vissza, tehát még folyamatban van az eljárás.

Pusztai Gábor: Azt szeretném kérdezni, hogy Délegyháza önkormányzata az előző eljárásban kiadott egy nyilatkozatot, úgy nyilatkoztak, hogy nem támogatják ezt a bányanyitást, akkor nem tudom, ez szintén megújításra szorul?

Nánási Mária: Új eljárás van.

Boldogh Tamás: Így van, új eljárás van.

Varga Pál: Annak már vége, új eljárás van.

Pusztai Gábor: Elnézést megtenné, hogy mellőzi ezeket a személyes sértéseket.

Boldogh Tamás: Annyit szeretnék mondani ezzel kapcsolatban... bocsánat maradjunk a tárgynál. Annyit szeretnék mondani az önkormányzatnak és az egyéb szakhatóságoknak az állásfoglalásával kapcsolatban, hogy az előző eljárásban, ami 2010-ben indult és lezárult 2011-ben., abban adott minden vélemény, szakhatósági állásfoglalás, minden bejelentkezés az eljárás lezárultával véget ért. Annak ez eljárásnak a véleményeit, szakhatósági állásfoglalásait nem tudjuk figyelembe venni, újat kellett kérnünk, Délegyházától kaptunk is, Délegyházának és ha jól emlékszem az ANT SZ-nek a szakhatósági állásfoglalása az itt van, meg lehet nézni ha szeretnék, ide lehet jönni.

dr. Izsák Gábor: Az új eljárásban minden eljárási cselekményt meg kell ismételni, gyakorlatilag úgy kell tekinteni, mintha nem történt volna semmi.

Boldogh Tamás: Tehát nem tudjuk figyelembe venni azt a szakhatósági állásfoglalást.

Buna Béla: Szeretnék válaszolni. Amit mondtam, amikor idejöttek ott volt a mezőgazdasági terület, azzal annyit szerettem volna, hogy amikor idejöttek akkor nem az erdő csendjébe kerültek, hanem egy gazdasági hasznosítású területre. Ahhoz képest ez a mostani helyzet valamivel jobb, mivel a mezőgazdaság nyugodtan lehet egy 60 dB, és a Vadvirág utca mentén nem csökken le 55 dB-re, mert az nagyon kicsi távolság. Most viszont, hogy ott üzemi tevékenység fog zajlani, a beruházó kötelezett arra, mert ebből a szempontból a tevékenység később vonult a területre... amikor önök odaköltöztek, akkor az önök felelőssége volt az, hogy egy kicsit nagyobb zaj lesz a megengedettnél kicsit, mert ott évek óta mezőgazdasági

tevékenység folyik. Ha a beruházó létesít ott egy tevékenységet köteles lesz betartani az megfelelő dB-t, mert tulajdonképpen 47 dB-t jelent, ami szigorúbb zajkibocsátást jelent. Itt szeretném hangsúlyozni, hogy a környezetvédelem mellett vagyok. A zaj az sokkal objektívabb, mint a párologás, differenciálegyenletekkel többé-kevésbé leírható, nagyon jól mérhető és elég jól számítható, ez egy objektív dolog. Sokkal jobban van szabályozva is. A zaj határértékek Magyarországon évek óta megegyeznek, ezért változtatnunk nem kellett. Nekem az volt dolgom, hogy végezzek egy objektív vizsgálatot, és ha úgy találom, hogy nagy a zaj a Vadvirág utcában, akkor tegyek javaslatot arra, hogy mit lehet csinálni. Én ezt igyekeztem megtenni, és hát remélem, hogy ha valami még sem úgy történik és majd bányásznak, akkor majd tudunk érvényt szerezni annak, hogy ezek be legyenek tartva. Ennyit szerettem volna mondani. Köszönöm szépen.

Hancsics György: Engem megnyugtattott. 12 nap 20 dB helyett 240 napig 50 dB-t hallgatunk. Ebben igaza van. A másik, ön említette, hogy zajvédő falat kell csinálni, ami eddig 6 m volt, most 9 m-re tervezett. Visszaszámoltam, hány köbméter föld kell ahhoz és ezt hány nap alatt lehet megcsinálni. Miből fog ez készülni? Abból, amit lehordanak onnan? 7 méter magasan és 12 méter szélesen a tájképp nem változik csak éppen egy magas dombot fogunk látni. A szél hordja majd, 2-3 év múlva 2-3 méter magas fák lesznek... Én éppen most ültettem 60 fát, mert 50 év alatt nem sikerült beültetni egy területet. De biztosan ez így lesz. És nem tudom pontosan hány köbméter föld kell és ez pontosan mennyi idő alatt készül el ez a zajvédő fal. A másik, az úr mondta, hogy kb. 8 év ennek a bányának a működése. De elmondta, hogy most éppen pang az építőipar, lehet hogy 20 év lesz ez, mert nincs kereslet a akkora. Ez most nagyon bizonytalan így. Tehát kijönnek oda a gépek, kiszedik a földet, aztán döngölik, majd nem tudom, milyen technológiával még megmunkálják ezt a földet, ennek minden féle zajhatását éveken keresztül hallgatjuk. Köszönöm.

Buna Béla: Azzal kapcsolatban maximálisan egyet értek, hogy egy zajárnyékoló töltés tájécsatítikai hatása nem egyenlő egy kukoricaföldével. Azt a humuszos földet, amit letermelnek a kavicsréteg felett amúgy is deponálni kell. Most ez itt lesz deponálva. Az a helyzet, hogy azt a vizsgálataim is mutatják, hogy ha 400 méteren dolgoznak, és ha ott nincs zajárnyékoló fal, akkor is teljesülnek a követelmények. Egy folyamatos építés lesz, amikor az összegyűjtött anyagot ott elviszik. Van nekem egy olyan vizsgálati részem is, hogy valahonnan elkezdődött a kitermelés és dolgoznak, és építik a töltést, Nyilván azzal számoltam, hogy ez a zajárnyékoló töltés, ha van elég anyag, akkor kezdik el az építését és egy év alatt befejeződik, és ha egy év alatt befejeződik az építése, akkor érvényesül a 60 dB-es határérték. Itt többen beszéltek arról, hogy szükség van egy rekultivációra. A rekultiváció végén a területen egy bányató lesz. A rekultivációba az is beletartozik, hogy amikor ott már nincs tevékenység, akkor elviszik onnan ezt a zajárnyékoló töltés.

Hancsics György: És lesz 20 év múlva olyan, aki elvigye azt onnan?

Buna Béla: Ez megint a rekultivációs terv része. Ez is elő van írva jogszabályban.

Hancsics György: Igen, igen. Magyarországon élünk és a jogszabályok... Ha valami gondunk van, akkor írunk egy hatóságnak, a hatóság 30 nap múlva tovább a következő hatóságnak, egy fél év múlva intézkedés történik, ami meg lehet fellebbezni, még egyszer meg lehet fellebbezni, akkor a határozattal a bírósághoz lehet fordulni, meg a következő bírósághoz és éveken keresztül pereskedni és nem történik semmi, nyeljük a port, hallgatjuk a zajt, ez Magyarország, erről beszélek. Dunavarsányban ott van az a gyönyörű töltés, amit hol felépítenek, hol visszabontanak, ha a termőföldet el tudják adni visszabontják, ha nem, akkor visszatöltik. Szóval ez várható itt is.

Buna Béla: Bízunk benne, hogy nem így lesz. Annyit szeretnék csak mondani, hogy vannak lehetőségek, hogy érvényt szerezzenek annak, hogy ami elő van írva azt be is tartsák.

Pusztai Gábor: Én csak azt szeretném kérdezni az úrtól, hogy a javaslat, amit ön tett az beépül az egész tevékenységre vonatkozó engedélybe, vagy csak írt egy független szakértői javaslatot. Vagy figyelembe veszi ezt az egészet a tulajdonos.

Buna Béla: Természetesen bekerül egy határozatba és azt folyamatosan be kell tartani.

Boldogh Tamás: Ez úgy történik, hogy ha van egy hatástanulmány és annak van egy zajos szempontú része, vagy kiegészítése, azt a Felügyelőségnek kötelessége figyelembe venni az eljárás során. Tehát nekünk az alapján kell véleményt formálni a jelenleg hatályos jogszabályok alapján. Megnézzük a jogszabályokat, hogy mit írnak elő, a zajos szakosztály megnézni a dokumentációt, megnézni a dokumentációban foglaltak betartása mellett teljesíthető-e az a jogszabályi előírás, amit a jogszabály előír. Ha igen, akkor tesz egy előírást, megadja azokat a paramétereket, hogy mik voltak a dokumentációban, miket kell betartani. Amennyiben nem tartható a jogszabályi előírás, akkor nem tudunk hozzájárulni, akkor kiadunk egy olyan határozatot, miben rögzítjük, hogy zajvédelmi szempontból nem tartható be a jogszabályban tett előírás, ezért nem járul hozzá a Felügyelőség a tevékenységhez. De nekünk figyelembe kell venni ezeket a kiegészítéseket. Minden tanulmányt, minden modellt, minden mérést nekünk figyelembe kell venni.

Nánási Mária: És az engedélyt is ennek függvényében adják ki.

Boldogh Tamás: Így van. Ezért is mondtam, hogy a határozat rendelkező részében ezek alapján teszünk előírást.

dr. Izsák Gábor: A szakosztályi vélemények és a szakhatósági vélemények alapján.

Nánási Mária: Minket köteleznek ezekre.

Boldogh Tamás: Így van. És amennyiben egy bányavállalkozó rendelkezik környezetvédelmi engedéllyel és utána megkapja a kitermelési műszaki üzemi tervet és elkezd kitermelni és kimegy a Felügyelőség, majd azt tapasztalja, hogy nem az engedélyben foglaltaknak megfelelően végzik a tevékenységet, akkor meghatározott bírságot szabhat ki a bányavállalkozóra, ha szükséges, mert például olyan környezetszennyezést észlelünk, akkor vissza is vonhatjuk az engedélyt és akkor nem folytathatja a bányászati tevékenységet. Ebben az esetben a *környezet védelmének általános szabályairól* szóló 1995. évi LIII. törvény rendelkezései szerint felülvizsgálatot kell lefolytatni. Kötelezzük a beruházót, hogy végezze el a felülvizsgálatot, készítsen egy felülvizsgálati dokumentációt, azt nyújtsa be a Felügyelőségre. A Felügyelőség ennek alapján hoz egy határozatot és abban kötelezi környezetvédelmi szempontú intézkedések megtételére. Itt lehet mondjuk az, hogy tájrendezze azt a területet, amit ő megbontott. Tájrendezze, töltsse vissza a humuszos talajt, amit ő letermelt, csináljon egy szépen kialakított tavat, vagy akár termelje vissza az egészet, és ugyan azt az állapotot hozza vissza, mint ami a bányászat előtt volt. Ennek tehát több eredménye is lehet. Ez mindig a felülvizsgálatnak az értékelése során derül ki, hogy milyen kötelezettségeket írhatunk elő, akár a beruházónak, akár a földtulajdonosnak, ha a beruházó nem ismert.

Pusztai Gábor: Ha felszámolják a céget?

Boldogh Tamás: Van mindig jogutód... Vagyis nincs minden esetben, inkább úgy mondom, van egy felszámolási biztos... jogi kérdésekben annyira nem vagyok otthon, de úgy gondolom, minden esetben van egy kötelezettsége a felszámolt cégnek is... minden esetben ezt a kötelezettséget rá kell róni a felszámolt cégre, vagy felszámoló cégre.

dr. Izsák Gábor: A felszámolási eljárás során kijelölnek egy felszámolási biztost és ő rendelkezik a cég vagyona felett és ő koordinálja az egész eljárást. A csődtörvényben részletesen meg van határozva, hogy a cég fennmaradó vagyonát a felszámolás során milyen sorrendben kell kielégíteni a hitelezőket. Nyilván való, hogy ilyen esetben a Felügyelőség felkeresi a felszámoló biztost és ebben az esetben sor kerülhet a környezeti károk helyreállítására, illetve számtalan alkalommal már bírság kiszabására is sor került ilyen esetben. Tehát ha ilyen határozatot, vagy kötelezettséget szabunk ki, amennyiben annak nem tesz eleget, nyilván valóan a Felügyelőségnek megfelelő szankciók állnak rendelkezésére, mint a bírság, a tevékenység korlátozása, felfüggesztése és hasonló. Tehát nem vagyunk teljesen eszköztelenek ilyen esetben.

Tujner Ferencné: Nekünk, mint lakóknak ebből semmi hasznunk. Tudja maga nagyon jól, hogy a bíróság nagyon lassan dolgozik, a törvények is olyanok, amilyenek, a pénzbírságok befolyanak, vagy sem... Nekünk se nyugalunk, se békénk nem lesz.

dr. Izsák Gábor: Ez megértem hölgyem.

hölgy: Itt van élő példa az összes tónál. Hinni már hittünk eleget. Itt az a borzasztó, hogy az emberi bizalom is, és az, hogy a törvények nem jók. Mert tudja maga is, hogy egyik kéz nem tudja, mit csinál a bal. De itt az a dolog lényege, hogy itt és most kell pontot tenni arra, hogy elég volt. És meg kell találni azt a jogszabályt, hogy igen is hathatosan oda lehessen hatni, hogy a lakosság nyugalma... Mert az úr mondja, hogy minek költöztek ide. Vannak, akik nem költöztek ide, hanem ide születtek és itt élnek és még szeretnének itt élni.

dr. Izsák Gábor: Világos hölgyem. A jogszabályok minőségére vonatkozóan nem szeretnék most itt nyilatkozni. A Felügyelőség nem jogalkotó, hanem jogalkalmazó szerv, csak azokat az intézkedéseket tudja megtenni, amelyeket jogszabály biztosít számára.

Boldogh Tamás: Én csak annyit szeretnék ehhez hozzátenni, hogy a jogszabályalkotásban nem veszünk részt. Mi jogalkalmazók vagyunk. A jogszabályalkotás a minisztériumnak, a kormánynak a feladata, mi jogalkalmazók vagyunk. Azokat a jogszabályokat tudjuk alkalmazni, amik hatályosak. Kiadnak egy jogszabályt, nekünk azt kell figyelembe venni. Van olyan, hogy a jogszabályt hatályon kívül helyezik és kijön egy új jogszabály. Mi ezeket tudjuk alkalmazni. Tudunk ugyan befolyással lenni a jogalkotásra, de ezeket a tanácsainkat, a mi észrevételeinket, hogy a jogalkalmazó használja-e vagy sem, arra már nincs ráhatásunk. Szoktunk kezdeményezni bizonyos esetekben olyan javaslatokat teszünk, hogy egy jogszabálynak ez a pontja, vagy az a paragrafusa nem megfelelő, a gyakorlatban nem úgy érvényesül az a jogszabály, ahogy kellene, de azt, hogy ezeket a javaslatokat a jogalkotó figyelembe veszi-e arra már nincs ráhatásunk.

Tujner Ferencné: Igen csak a fellebbezések önök felé olyan magas összegeket tesznek ki...

dr. Izsák Gábor: Ezt is jogszabályok írják elő.

hölgy: Ezek olyan összegek, amelyet egy kis lakóközösség összeadva a kis béréből...

dr. Izsák Gábor: Értem. Tényleg nem mi találjuk ki, hanem a jogszabályok alapján határozzuk meg a fellebbezési díjat.

Tujner Ferencné: És erről a közmeghallgatásról sem 3 nappal ezelőtt kellett volna a lakosságot értesíteni.

Boldogh Tamás: Annyit szeretnék mondani ehhez, hogy ha jól tudom a helyi lapban is megjelent és nem három nappal ezelőtt.

Tujner Ferencné: Nem, nem jelent meg

Boldogh Tamás: Majd ennek utána nézek. Ebben teljesen igaza van.

Tujner Ferencné: Szóval akkor tartsuk be a jogszabályokat. Az első itt kezdődik. És akkor talán nem ilyen kevesen vagyunk.

Boldogh Tamás: Nem tudom igazán érzékelni, hogy mennyivel lettünk volna többen, ha másképp van kihirdetve a közmeghallgatás.

Pusztai Gábor: Én azt szeretném megkérdezni, ha lemegy ez a nyolc év a bányánál, akkor befejezik ezt a tevékenységet, akkor a vízfelület kinek a tulajdonában lesz. Az a tulajdonosé lesz?

Nánási Mária: Így van.

Varga Pál: És ehhez szeretnék annyit hozzátenni, hogy az úr mondta, hogy korábban otthagyták a területet. Ezt ma már megtenni nem lehet. Amikor a bányakapitányság kiadja a MŰT-öt, azt abban az esetben adja ki, ha letétbe letett a bányavállalkozó megfelelő összeget – ő kiszámolja hektáronként ez mennyi pénz. Amennyiben én elmegyek onnan és otthagynom, bármint csinálók, az összeg fennmarad és abból csinálják meg a rekultivációt. Csináljuk a másik bányát és ott is fenn van. Már rekultiváljuk a területet, de a pénzt csak akkor kapjuk vissza, ha tájrendezést elfogadták. Úgyhogy ha mi nem csináljuk meg, akkor nekünk a pénzünkön csinálják meg mások a rekultivációt.

Ki kell próbálni, hogy ha 1 tonna anyagot eladok, mennyi pénzem marad az egész végén.

Nánási Mária: Komoly fedezetet kell letenni nekünk, hogy ne lehessen csak úgy otthagyni a bányát.

Boldogh Tamás: Átadnám az úrnak a szót.

Técsőy István: Csak annyit mondanék ehhez, hogy a bányászat effektív befejezését követő egy éven belül, aki a tavat használja annak üzemeltetési engedélyt kell kérnie a Felügyelőség, 239/2000. Korm. rendelet. Elég egyértelműen fogalmat, én úgy tudom – 2010-ig dolgoztam a Felügyelőségen, mi magunk is adtunk ki ilyen engedélyeket, kötelezést adtunk ki, vagy hivatalból jártunk el.

Boldogh Tamás: Bárkinek van még kérdése, hozzászólása a tárgyhöz.

Riebel Antal: Polgármesterként 15 napon belül nyilatkozunk a civil szervezetek bevonásával és a lakosság bevonásával a most rendelkezésre bocsátott dokumentumok figyelembevételével. Köszönöm.

Boldogh Tamás: Köszönöm. Amennyiben nincs több hozzászólás, akkor én a mai közmeghallgatást lezárnam. Köszönöm, hogy véleményüket kifejtették. Mindenféleképpen szeretném hangsúlyozni, hogy ezeket a véleményeket, hozzászólásokat a Felügyelőség vizsgálni fogja és amennyiben szükséges a szakhatóságok bevonásával vizsgálni fogjuk és bele fogjuk foglalni a határozat indokoló részébe ezeket a hozzászólásokat. Szeretném kérni, hogy minden olyan véleményt, amit korábbi eljárásban megtettek, vagy civil összefogás, aláírásgyűjtés, amit megtettek a korábbi eljárásban, de ebben az eljárásban még nem tettek meg, de szeretnék beküldeni, azt minél hamarabb tegyék meg.

Szakhatóságok közül még nem válaszolt mindenki. úgyhogy az ő véleményükre még várunk (Növény és Talajvédelem és az illetékes földhivatal). Köszönöm szépen, hogy eljöttek. Viszont látásra.

JELENLÉTI ÍV

A Dömper 2002. Kft. által, a Délegyháza 039/4-7, 9-11 és a 039/21-25 hrsz-ú ingatlanokon tervezett kavicsbánya megismételt környezeti hatásvizsgálati eljárása ügyében közmeghallgatás (Délegyháza)

A Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség részéről:

Név:	Beosztás:	Elérhetősége:
Boldogh Tamás	KDV-KTVF ügygazda előadó	(1) 478-4400
dr. Izsák Gábor	KDV-KTVF jogi előadó	(1) 478-4400

Beruházó és Tervező:

Cég neve:	Cég címe:	Képviselő neve:	Elérhetősége:
FRAMAOLDH KFT	1126 BP Dolgos 9	dr. BUNA Béla	+36-308646687
DÖMPER 2002 KFT.	2347 Bugyi Kossuth L. u. 30	NÁJÁSI MÁRIA	0630-554 1448
KAVICS - KOTRÓ 2011 KFT	6086 SZAKSZENT- MÁRTON MUNKÁSH. 13.	VARGA PÁL	0630-9392 471
DÖMPER 2002 Kft. Kavicsbánya - Körmend		Tóth Károly	0630-565 8736
Geosystem BT	5065 Nagykőrös Károly J. u. 10.	Dr. Vona Márton	0630/566-38-68

Szakhatóságok/Egyéb hatóság képviselői:

Szakhatóság/egyéb hatóság neve:	Hatóság címe:	Képviselő neve:	Elérhetősége:
Délegyháza Környezetvédelmi Kormányhivatalja	2337 Délegyháza Károlyi u. 8.	DR. MOLNÁR ZSUZSANNA	24/542-155
Délegyháza Környezet- védelmi Kistérségi Polg. Hiv. Tervezési Oszt.	- - -	BAJAR ISTVÁN	24/542-155/3 melléklet

Egyéb megjelentek:

[illegible]